

VALDRES

Nr. 75 104. årg.

løssalg kr. 15,00

lørdag

20. mai 2006

Friidrett	Sesongstart i dag	12
Fototips	På orrfuglleik med Liodden	21
Hobby	Humlens liv	22-23

VALDRES MEINER: Mer enn erkjennelser og fakta preges landskapet av kaos og dilemmaer. Vegen til et tungt og enhetlig borgerlig samarbeid, der Frp er med, synes lang og kronglete.

side 6

www.avisa-valdres.no
Med hjarte for Valdres

Spekekjøt utan salt

UTAN BRNST: Ved bedriftera Fjell & Fjord Mat i Røn prøveproduserer Anna Ragnhild og Erik Berge blant anna vør-lår utan brunstsmak. FOTO: Helge Gudheim

Valdresbedriffta Fjell & Fjord Mat AS har teke i bruk ein ny modningsmetode for kjøt. Biotricaprosessen gir mørkt spekekjøt på kort tid. Same metoden ligg bak produktet fløyelsfisk, som alt er i produksjon.

SIDE 4-5

Ny skulestruktur

SIDE 8-9

Direktør skifter beite

Ted Meier Hansen slutter som direktør ved Quality Hotel & Resort Fagernes for å flytte til København. Samtidig fortsetter hotellet sin satsing på helse og velvære, og i løpet av høsten skal blant annet Aktiviteket flytte inn i hotellets underetasje.

SIDE 3 og 9

100.000 til speidere og skileik

To ganger i året deler Sparebankstiftelsen DnB NOR av sitt overskudd til allmennnyttige formål. Vårens tildeling gjorde Leira speidergruppe 20.000 kroner rikere, mens Skrautvål idrettslag fikk 80.000 til ny skileikarena.

SIDE 11

Hytte – Nord-Aurdal

TERRA
Hytte
megleren

Kruk, nær Nythun
Høyfjellsstue

■ Tomteareal: Ca. 2.320 kvm
■ Bta/Boa: 40/38 kvm.
■ Prisant: 450.000,- + omk.

■ Visning: 20/5 og 21/5, kl. 12-14
■ Internett: www.finn.no
■ Megler: Oddny Fystro,
tlf. 61 36 66 30 · 909 99 481

Markensdag – Vang onsdag 21. juni

Vang Sparebank ønsker også i år å kunne bidra til en aktivitetsdag/markensdag i Vang.

Vi inviterer spesielt næringsdrivende i Vang kommune til å bli med. Vi har plass til 15-20 bedrifter som kan vise/selge sine produkter. Vi satser på fint vær og mye folk slik som i 2005.

**Påmelding innen torsdag 8. juni på
tlf. 61 36 76 00 eller post@vang-spb.no**

Blir det stor oppslutning vil vi forbeholde oss retten til å begrense det til de første 20 som melder seg på.

Bilde fra 2005

**Vang
Sparebank**

7
090012670004

MEIER HANSEN TIL KØBENHAVN

Direktørskifte på hotellet

Ted Meier Hansen slutter som direktør ved Quality Hotel & Resort Fagernes. En etterfølger er ennå ikke på plass.

En endelig dato er ikke bestemt, men i løpet av kort tid vil Ted Meier Hansen flytte til København for å drive et hotell innenfor Quality-kjeden der.

– Jeg føler det er på tide med litt nye impulser både for meg sjøl og hotellet, sier Meier Hansen.

Tunge år

Han mener at det nå er et riktig tidspunkt for direktørskifte.

– Det er med tungt hjerte vi flytter, for vi har trivdes veldig godt i Valdres, sier Meier Hansen.

Samtidig legger han ikke skjul på at de siste årene har vært tunge.

– Det har vært tungt for hotellbransjen generelt de siste årene. Vi opererer i et veldig konkurransesatt marked, og det sliter på når hotellet vil framover men det ikke finnes penger til nødvendig utvikling, sier han.

Ikke bare hotell

Imidlertid har Quality Hotel & Resort Fagernes nylig fått en del penger til vedlikehold, noe som vil gi den nye direktøren muligheten til å jobbe videre med et oppgradert produkt i så måte.

Slutter: Hotelldirektør Ted Meier Hansen slutter på Fagernes, til fordel for ny jobb og nye impulser i København. FOTO: Tor Harald Skogheim

– Men det holder ikke å bygge ut eller pusse opp. Man må vite hvilke tilbud folk vil ha, og bruke de mulighetene vi har i Valdres fra naturens side. For å trekke folk i dag kan man ikke bare tenke hotell, men også region og resort, sier Meier Hansen.

Han håper den nye direktøren vil gripe fatt i dette, og videreut-

vikle de ideene det allerede jobbes med ved hotellet på Fagernes.

Nisjesatsing

– Hotellet skal satse videre på velvære, og gjennom et prosjekt vi har gitt arbeidstittelen «Base Camp» håper vi å kunne tilby et bredt spekter av fritidsaktiviteter, hvor alt fra familieturer til ekstremsport står på tapetet. I tillegg vil vi satse enda mer på vårt matkonsept, med lokalproduserte råvarer og produkter, sier Meier Hansen.

Stillingen som direktør er ennå ikke utlyst.

– Den vil bli utlyst i løpet av få dager, men vi er allerede på ut-

kikk etter gode kandidater til jobben, sier den avtroppende direktøren.

Mona Strand

mona@avisa-valdres.no

Bredbåndsmontør hjem - gratis!

Bestiller du bredbånd i mai, kommer vi hjem til deg og monterer - gratis!

03370 eidsiva.net

Vi tilbyr bredbånd fra kun kr 279,- per måned. For vilkår se www.eidsiva.net

Eidsiva bredbånd – tillit og litt til

Kampanjeperiode mandag - lørdag

Ukestilbud fra Meny

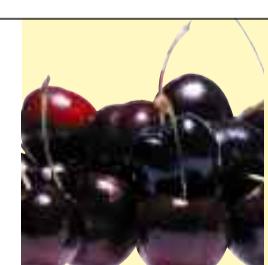
Frihet til å velge

Kampanjeperiode mandag - lørdag

Flintstek
naturell, pr kg
(marinert 69,90 pr kg)

49⁹⁰

Moreller
store kjøttfulle fra California, pr hg (129,00/kg)

12⁹⁰

Potetsalat
pr hg
Fra vår delikatesseddisk (39,00/kg)

3⁹⁰

Evergood kaffe
kok/filtermalt, 250 g (51,60/kg)

12⁹⁰

Grillørret
pr kg

79⁹⁰

Foto: Opplysningskontoret for kjøtt

Foto: Mediateam

BIOTRICA-PROSESSEN FJERNAR FARLEGE BAKTERIAR OG BRUNSTSMAK

Huldrekjøt – spekekjøt på ny måte

Fjell & Fjord Mat AS i Røn overfører no biotrica-prosessen frå fløyelsfisk til kjøt – og lagar grav-raka «huldrekjøt».
Prosesen fjernar også brunstsmak.

I vinter lanserte Anna Ragnhild og Erik Berge *fløyelsfisk*. Lædeg like godt namnet *huldrekjøt* – det er same prosessen brukt på kjøt. Alt kjøt kan også grav-raka på denne måten. Resultatet blir eit mildt og mørkt kjøt som til lengre prosessen går, blir meir smørbart.

Ei av dei verkeleg store nyvinningane kan vera at biotrica-prosessen også fjernar brunstsmak. Dette er særleg interessant i samband med kastreringsforbodet som kjem på gris fra 2009. Det kan også vera ei nyvinning i forhold til farlege e.coli-bakteriar.

Huldrekjøt

– Dersom ein fekk kasta stål over ei hulder, vart det ei grepakjerring – som drog mykje pengar til gards. Vi knyter fenomenet hulder til det ukjende, mystiske, spanande og lokkande. Difor har vi valt å kalle kjøt som er behandla på denne måten, for hul-

drekjøt – og fått namnet verna. Dette er ein ny måte å speke kjøt på – med fermentering (raking), seier Erik Berge.

Han og kona, Anna Ragnhild, har no vidareført biotrica-prosessen til fleire typer kjøt. I løpet av mellom ein og fire månader kan dei framstaffe ferdig, mørkt spekekjøt utan bruk av salt.

Det tradisjonelle er at saltet konserverer spekematet, medan det i biotrica-prosessen er sotstoff som gjer jobben ved at det utløser aktiviteten til mjølkesrebakteriar. Bakteriane et opp karbohydratane, og prosessen går over i fermentering. Det skjer i vakuum. Til slutt blir kjøtet turka, og er ferdig til eting. Det blir også tilsett litt salt i prosessen, men berre for å gje smak.

- Heilt ukjent

– Å speke kjøt heilt utan salt, er heilt nytt for meg – og særskillett interessa. Det er også heilt nytt at ein kan fjerne råne- eller brunstsmak frå kjøt på denne måten, seier seksjonssjef Per Berg i Norsk Kjøtt. Han er ein av dei som kan mest om spekematet her i landet.

Han seier salt hemmar enzymaktiviteten, medan sukker aktiviserer mjølkesrebakteriane.

– Der mjølkesrebakteriar får verke, overdøyver det nær sagt alt anna av skadelege bakteriar – til dømes også den frykta e.coli.

«Blir det arbeidsplassar og bedrifter utav dette, ynskjer vi at dei skal liggje her i Valdres. Vi har hatt ein del følarar ute, men det er førebels ingen som står klare til å overta.»

Anna Ragnhild og Erik Berge.

Det er difor det blir tilsett startkulturar i mykje spekematproduksjon. Desse startkulturane er mjølkesrebakteriar, seier Per Berg.

Fjernar brunstsmak

– Det vi også har erfart, er at Biotrica-prosessen fjernar lukt av brunst, som mange kjønnsmodne hanndyr får. Dette har vi prøvd både på kjøt av elg, sau og gris – og det ser ut til å fungere. Vi tok inn eit lår av ein voksen vêr – og det lukta skikkeleg stramt. Det gjorde også væska som rann av låret, men lukta forsvann frå det ferdig speka låret, seier Erik Berge.

Prosesen mørnar også kjøtet, og seig lårtunge får fin tyggiekonsistens etter grav-rakinga.

Storindustri?

I fjor lanserte Fjord & Fjell Mat storfekkjøt under namnet «Serrano-snacks», seinare omdøypt til «Fjellgøtt». Før sumaren kjem det på nytt ut i butikkane. Dette kjøtet har gjennomgått biotrica-prosessen. Større produksjon av fleire variantar huldrekjøt ligg litt lenger fram i tid. Og kven som skal starte industriell produksjon, er ikkje avklara.

– Eg trur dette kan bli storindustri, seier Anna Ragnhild Berge, og Erik supplerer med at fleire har sagt at kjøtet truleg har eit endå større potensial enn fisken.

– Om vi ikkje får att pengane vi har satsa på dette, har vi i alle fall hatt mykje moro, og stor glede ved å utvikle noko. Blir det arbeidsplassar og bedrifter utav dette, ynskjer vi at dei skal liggje her i Valdres. Vi har hatt ein del følarar ute, men det er førebels ingen som står klare til å overta, seier Anna Ragnhild og Erik Berge.

Ukjent: For fagsjef Per Berg i Fagsenteret for kjøtt i Oslo er det heilt nytt og ukjent at ein kan speke kjøt utan å bruke salt.

Mildt og mjukt

«Valdres» fekk nyleg smaka eit utval av «huldrekjøtet» – slik som heil og utbeina skinke, lårtinge, fenalar av voksen vêr og ikkje minst lår av reinsdyr. Alle typene var milde og velsmakande, men særleg reinsdyrkjøtet var i ferd med å gå over i mjuk og nesten smørbar konsistens, med eit snev av sot smak.

Vi oppdaga også krystalliserte protein-prikkar i ei av skinkene – speka berre i nokre få månader. I vanlege skinker blir slike prikkar fyrst utvikla etter eitt eller to år.

Det karakteristiske ved huldrekjøtet er at det er mjukt og fint ei stund etter at ein skjer det opp, men at det relativt snøgt blir turt og hardt. Det treng lagring i plast.

ALLE SLAG: Alle slag kjøt kan gravrakast og bli til «huldrekjøt». Her syner Anna Ragnhild og Erik Berge fram eit utval fenalar, lårtinger, utbeina og heile skinker og eit lår av reinsdyr.

MØYR LÅRTUNGE: Lårtunge er ein seig muskel, som også blir mjuk og mørkt etter grav-rakinga.

UTAN BRUNSTSMAK: Dette vårelåret lukta då det kom inn i bedrifta, men våremaken «rann av» i prosessen.

Millionfors mot rånesmak

Som einaste land i verda har Norge innført kastreringsforbod på gris i Norge frå 2009.

Millionar blir no brukta for å «forske bort» den komande rånesmaken.

Årsproduksjonen av gris her i landet er på om lag 1,3 millionar dyr. Halvparten av dei blir fødde som hannar – og blir i dag kastrerte som smågrisar, slik at dei ikkje skal utvikle råne- eller brunstsmak i kjøtet når dei blir kjønnsmodne. Få vil ha slikt kjøt, og det blir i dag berre betalt med halv pris.

Standard slaktegris er fem månader gammal når han blir slakta. Forsking syner at rånesmaken hjå ukastrerte grisar utviklar seg frå tremåndars alder og oppover. Ikkje alle hanngrisar får rånesmak, men dei med mest rånesmak er også dei mest potente med tanke på å føre slekta vidare. Avlar ein bort rånelukta, går det ut over fruktbarheten – både hjå hannen sjølv og avkomma hans, også purkene.

Dette fortel Bente Fredriksen ved Fagsenteret for kjøtt. Ho er prosjektleder for praktiske tiltak knytt til ein del av råneluktd-pro-

DETTE ER BIOTRICA

- Biotrica er namnet på prosessen som i løpet av fleire år er utvikla av Harald Berge, Spania, og Anna Ragnhild og Erik Berge, Vang. Dei to siste eig bedrifa Fjell & Fjord Mat AS i Røn.
- Biotrica er ein biologisk prosess som reinsar maten, forsterkar fargen og aukar haldbarheita. Dette er i realiteten ei grav-raking.
- Rå fisk eller rått kjøt blir lagt på rist i kjølerom – med ei blanding av fire-fem sukkertypar oppå. Etter nokre døgn har mykje vatn, feitt og andre stoff runne av maten. Sukkeret aktiviserer mjølkesyrebakteriar i fisken/kjøtet. Dette er graving.
- Deretter blir maten lagt rett inn i vakuum ei tid – avhengig av kor store stykka er. Då skjer det ein begynnande fermenteringsprosess (raking). Så er fisken ferdig, medan kjøtet må turkast for å få ein meir spesial konsistens.
- Etterpå kan ein tilsetta røyksmak, salt og krydder etter ynske. Til slutt blir maten vakuumert på nytt. Særleg kjøtet får lang haldbarheit.
- Biotrica-prosessen er patentert av Fjord & Fjord Mat AS i EU-landa, Canada, USA, Russland, Kina, Japan, Australia og Norge.

king nak

– Heilt ny kjøt-behandling

– Dette er ein heilt ny måte å behandle kjøt på. Og dersom brunstsmak forsvinn, er dette revolusjonende, seier seniorinspektør Kristin Bakke Lajord i Mattilsynet for Valdres.

– Eg kjenner ikkje til andre som har behandla kjøt på den måten som dei gjer i Fjell & Fjord Mat – og speker utan bruk av salt. Eg oppfattar dette som ein heilt ny måte, og eigentleg går ikkje dette kjøtet heilt an å samanlikne med annan spekemat, held Bakke Lajord fram.

Ho seier det også er spesielt at ein kan få fram eit ferdig spekematprodukt berre etter få månader – og at det har nær sagt ubegrensa haldbarheit.

– Eg synest det verkar spanande. Eg må seia eg beundrar Berge-paret for det dei gjer, og synest det er offensivt å satse på noko som er nyt.

Kristin Bakke Lajord stadfestar at både framstillingsmåten av fløyelsfisk og det tidlegare Serrano-snacks er godkjende frå Mattilsynet, og at bedriftena eigentleg ikkje treng ytterlegare godkjenning for å produsere for sal.

– Men det kjem litt an på distribusjonen og salsmåten om bedriftena også treng autorisasjon, seier Kristin Bakke Lajord.

Fløyelsfisk i produksjon

Fløyelsfisken til Fjell & Fjord Mat AS blir no sett i produksjon. Fisken er alt ute i to butikkar i Valdres, og utover sumaren blir produksjonen auka i Røn.

Anna Ragnhild og Erik Berge seier dei kan produsere opptil eitt tonn fløyelsfisk i veka i lokalet i Røn. Dei arbeider med fleire salskanalar, og vil auke produksjonen sakte utover sumaren. Innehavarane arbeider sjølv på full tid i bedriften, og fortel at dei utpå ettersumaren kjem til å tilsetja to-tre personar til for å kunne auke produksjonsvolumet.

Laks og aure blir kjøpt frå oppdrettsanlegg ved kysten og kjem frosen til Røn. Fløyelsfisken vil bli framboden i fire smaksvariantar: aure og laks i urøykt og røykt versjon. Røyksmaken blir tilsett etter at fisken har gjennomgått biotrica-pro-

sessen. Fisken blir ikkje røykt, men tilsett eit amerikansk røykprodukt, som er koncentrert, reinsa og økologisk røyk, som ein kan blande ut i vatn og dusje på produkta.

Anna Ragnhild og Erik Berge har også planar om eksport av fløyelsfisken, og arbeider med søknaden om å få produktet godkjent i EU. I utlandet vil fløyelsfisken bli marknadsført under namnet «Sea silk».

Helge Gudheim

helge.gudheim@avisa-valdres.no

bematikk. Ho fortel at det ved utgangen av dette året vil vera brukt mellom 20 og 25 millionar kroner på fem forskingsprosjekt i saka. Nye 27 millionar kroner er tenkt brukt i fase to for å redusere rånesmaken når kastreringsforbodet blir innført.

– Eg synest forsøket i Valdres høyrest spanande ut, men det kan vel ikkje bli anna enn ein nisje i den store sammenhengen. Ja, for det kan bli litt mykje «rånekjøt» å ta hand om som spekemat. Vi ynskjer også å kunne tilby ferskt svinekjøt til forbrukarane etter 2009, seier Bente Fredriksen.

650.000 slaktegriser, kvar på 75 kilo, representerer nemleg 48.750 tonn kjøt, eller over 48 millionar kilo...

– Men interessant er det, og bedriftena i Valdres må teste skikkeleg på om rånesmaken verkeleg forsvinn frå svinekjøtet i prosessen deira, seier Bente Fredriksen.

KJEM UT TYSDAY, TORSDAY,
FREDAY OG LAURDAY

VALDRES

UAVHENGIG LOKALAVIS – GRUNNLAGT 1903

Enig, uenig? Send e-post:
redaksjonen@avisa-valdres.no

**VALDRES
MEINER**

Borgerlig kaos

Partisamarbeidet i norsk politikk er i endring. Etter dannelsen av den rød-grønne regjeringen, har opposisjonen på Stortinget framstått mer kraftløs og splittet enn på lenge. Det er åpenbart at den borgerlige siden i norsk politikk, les dagens opposisjonen, er på leiting etter ny plattform og nye samarbeidsrelasjoner. De siste ukenes landsmøter i Fremskrittspartiet og Høyre har satt fart i debatten omkring et framtidig borgerlig samarbeid. Landsmøtene demonstrerer også med tydelighet den frustrasjonen som rår. Frp synes allerede betingelsesløst å være klar for et bredt borgerlig samarbeid, mens Høyre nærmer seg sakte.

Men samtidig preges den borgerlige siden i norsk politikk i øyeblikket av mer kaos enn på lenge. Venstre har blankt avvist å samarbeide i en regjering der Frp deltar, og KrF har kommet med sterke utsagn om det samme. Refleksjonen til veteranene Kjell Magne Bondevik og Aps Thorbjørn Jagland i helga om et mulig samarbeid mellom Ap og KrF gjør situasjonen ytterligere forvirrende. Det faktum at Ap ikke lenger klarer å etablere flertallsregjeringer, har åpna for historisk regierungssamarbeid med andre partier, også de borgerlige, les Sp. Det burde ikke være noe mer til hinder for at Ap samarbeider med KrF enn med Sp, strengt tatt.

Det er tre år til neste valg og ennå rimelig tid til å utvikle nye konstellasjoner. I mellomtida kommer også et kommune- og fylkstingsvalg som kan påvirke prosessen. Mer enn erkjennelser og fakta preges landskapet av kaos og dilemmaer. Vegen til et tungt og enhetlig borgerlig samarbeid, der Frp er med, synes lang og kronglete. Det kan nettopp skje at et stort Frp etter neste stortingsvalg ikke uten videre vil gi partiet noen paradesj til regjeringskontorene slik man allerede nå synes å tro er gitt.

Framsynt?

Øystre Slidre-politikarane har teke mot til seg og mot fem røyster vedteke å leggje ned tre barneskular. I framtida blir det barneskular i Rogne og Midtre Hegge og ungdomsskulen på Tingvang som før. Om vedtaket vart gjort for å spare pengar eller skape ein betre skule, vil nok politikarane framleis vera uenige om. Og vil dette vedtaket bane veg for andre Valdres-kommunar?

SYN & SAK

Eg skulle ynskje at dei som sit med makta, var litt modigare. Modige nok til å seie at dei ikkje kan og veit alt, modige nok til å innrømme feilvurderingar og mislykka opplegg. Då ville de kanskje oppleva at innbyggjarane var romslege og rause tilbake og kunne tilgje både tapte kampar og bom på ballen.

Kirsten Inga Kamrud
lærar/skrivent, Ulnes

Tufte kommune

Eg ser på Tufte IL på TV. Og eg kosar meg veldig. Dei har humor og sjølvironi, dei tek ikkje seg sjølv høgtideleg og dei tør å dumme seg ut. Dei er ekte menneske. Eg bryr meg ikkje om fotball og er minst like nerdete på det området som desse mannfolka er. Eg veit ikkje kva offside er, sjølv om eg i mange år var sjåfør og publikum for barna mine. Eg skjønte sjeldan kva som gjekk føre seg på banen, men likte dette med lagspel og aktive barn. No ser eg altså på desse klønete mennene, nokon spinkle, nokon tjukke, nokon lange, nokon korte. Og eg er meir interessert enn eg nokon gong har vore i ordentlege fotballspelarar med alle sine bilar og damer og hårsveisar. Tufte IL har sjarm, dei har glimt i auge og byr på seg sjølv. Dei er vinnarar sjølv om dei taper.

Vi i vår kommune kan få kjensla av å bu i eit samfunn styrt av Tufte-politikarar og byråkratar. Berre at dei har ikkje sjølvironi eller eit flir på lur over eigen inkompetanse. Dei trur at vi trur at dei kan det dei driv på med, sjølv om resultata gong etter gong seier det motsette. Og så seier ordføraren at vi skal prate eller skrive hyggeleg til kvarandre... Altså er vi tilbake til det standpunkt at det er berre positive og tanndlause yttringar ein vil ha her. Slike politikarar

må då vera meir enn offside, dei må vera heilt ute på jordet. Samfunnet kan berre gå framover om nokon peikar på det som kan forbetrast og prøver å gjera noko med det. Eg har sjølv sagt ingenting imot hyggelege menneske som tuslar rundt på jordene sine, problemet oppstår når desse same menneska skal ta viktige vedtak som vedkjem oss alle. Det er då eg får denne Tufte-kjensla...

Å vera politikar må vera ei tung og trå oppgåve. Dei skal ta mange innfløkte og vonde avgjerder og samstundes heile tida tenke på at folk skal like dei og partiet deira. Dei skal skåre mål og vinne kamper. Dei ser innbitne og triste ut og når dei tapar, skuldar dei på dårlegbane eller feige lag. Aldri eit smil eller eit resonnement som kan tyde på sjølvinnslikt eller vilje til å endre spelestil. Tufte IL er i allfall klar over at dei ikkje kan det dei driv med og dei tør likevel gjera det. Difor ler vi godt og tilgir dei feilpasningar, sjølvom og at dei går på trynet. For dei ler, dei også. Dei er ikkje fulle av oppblåst ego og verdsmeisterfakter.

Det kan godt hende at politikarane og byråkratane våre er heilt annleis enn eg trur, mine inntrykk har eg fått når dei står fram i avis og bortforklarar eller legg skulda på andre eller smør

masse söt glasur over ei kake vi veit er rå inni. Slike dekkoperasjoner fortel meir enn noko anna at her er det mykje å skjule. Det verste er at vi innbyggjarane til slutt ikkje trur på nokon ting eller er mistenkse uansett. For vi er vant til å bli ført bak lyset eller få berre bitar av sanninga.

Eg skulle ynskje at dei som sit med makta, var litt modigare. Modige nok til å seie at dei ikkje kan og veit alt, modige nok til å innrømme feilvurderingar og mislykka opplegg. Då ville de kanskje oppleva at innbyggjarane var romslege og rause tilbake og kunne tilgje både tapte kampar og bom på ballen.

UKE-STREKEN

Dårlig
veg

Tegning:
Ola Klåpbakken

SITATET:

Vi lever i et elektronisk korthus.

Øystein Sunde, artist

PFU

«VALDRES» ønsker å rette seg etter regler for god presseskikk slik disse er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Det er også anledning til å reise klage for Pressens Faglige Utvalg, Boks 46, Sentrum, 0101 Oslo, telefon 22 40 50 40 – faks 22 40 50 55.

e-post: redaksjonen@avisa-valdres.no

VALDRES

DEBATT

Arbeidstid i skoleverket

Kommunenes Sentralforbund (KS) krever vanlig kommunal arbeidstid for lærerne. Det tyder på manglende kunnskap om virkeligheten i skolen. Oppgavene krever fleksibel arbeidstid. Et for eksempel foreldre innstilt på at skolen skal være stengt etter kl. 16, og at foreldermøter og all annen skole-hjem kontakt må foregå innenfor ordinær arbeidstid?

Over 2/3 av lærerne mangler tilfredsstillende arbeidsplass. Få skoler har tilstrekkelig antall møterom og teknisk utstyr. Dette gjør kravet om

8-16 jobb enda mer urimelig.

Undervisning, elevkontakt og kollegesamarbeid forgår i skoletiden. De andre oppgavene må vente til andre tidspunkter, men må hovedsakelig falle sammen med elevenes skoleår. Ingen mener vel for alvor at forberedelser og arbeid med tilbakemeldinger til elevene skal skje i sommerferien?

I en offentlig fellesskole har elevene krav på samme antall undervisningstimer uansett hvor de bor. KS vil gi lokale arbeidsgivere full styringsrett på dette. Da har vi ikke lengre en nasjonal skole. Vi vil ikke ha 434 forskjellige varianter som er avhengig av den enkelte kommunens økonomi.

Årsmøtet i Utdanningsforbundet Oppland krever at begrepet undervisning blir tydelig definert. Vi vil ha nasjonal avtale om antall undervisningstimer, tid til for- og etterarbeid og tid til samarbeid til beste for alle elever.

Uttalelse fra fylkesårsmøtet i Utdanningsforbundet Oppland

Lesarbreva bør som hovedregel vera underskrivne med fullt namn. Redaktøren må i alle høve ha innsendarens fulle navn, adresse og telefonnummer. Korte innlegg vil bli prioriterte framfor lange. Vi ynskjer å få flest mogleg av innlegga til Valdres Debatt på e-post eller på cd. Dette vil forenkla handsaminga av stoffet og likeeins sikre at innlegga kjem før på trykk. E-postadressa som kan nyttast er: redaksjonen@avisa-valdres.no

inn i forhold - for igjen å avdekke ulovlig aktivitet på nettet. Tilgjengelighet til nye kommunikasjonsformer har åpnet muligheten for at personer med onde hensikter kan skade, trakkassere eller true andre.

Om man liker det eller ikke, så er Internett blitt et nytt, offentlig rom, og virksomheten som foregår på nettet har konsekvenser for det som skjer i det offentlige rom. Internett-overgrepene kan blant annet omfatte misbruk av person- og kredittkortopplysninger, spredning av overgrepbilder av barn, «grooming», og en lettere tilgjengelighet til narkotika eller ulovlige medisinske preparater. Vi har også erfart at organiserte kriminelle bruker Internett som kommunikasjonskanal for sine nettverk.

For Arbeiderpartiet er det viktig at politiet får muligheten til å utvikle metoder og strategier for å bekjempe kriminalitet knyttet til nye kanaler og arenaer for kriminell virksomhet. Derfor bør politiets muligheter for å forebygge og bekjempe kriminalitet ved kontroll og tilstedeværelse på nettet utredes og videreført. Vi ser for oss en form for Internett-patruljering. Denne kan foregå som ledd i det forebyggende arbeide, og bør i etterforskning være en naturlig politioppgave på nasjonalt nivå hos Kripo, og lokalt i politidistrikten.

**Anne Marit Bjørnflaten
Stortingsrepresentant (Ap)
Leder Justiskomiteen**

Dugnadsånden

At dugnadsånden er høyst i live, fikk vi nok en gang en bekrefte på da den årlige dugnaden ble holdt på Begnadalen kirkegård lørdag.

Rundt 30 sambygninger møtte opp. Med river, trillebårer og godt humør gikk arbeidet raskt og effektivt, og en velstelt kirkegård kunne nok en gang ta mot nasjonaldagen og en ny sommer.

Etter endt arbeid var det kaffe og kringle i solveggen, mens praten gikk om løst og fast. Slik ble timene ikke bare ei arbeidsøkt, men også ei sosial stund.

Menighetsrådet

Politi-patruljering på Internett

Vi har fått en ny teknologisk utvikling som stiller politiet overfor helt nye utfordringer og oppgaver. Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er derfor fornøyd med at de øvrige partiene på Stortinget også syns det er viktig at politiet gis kompetanse og arbeidsverktøy som gjør dem skikket til å overvåke og gripe

KS-svikt = konflikt

I eit intervju med Norsk S nr. 16/1999 uttalte leiaren i Kommunenes Sentralforbund (KS), Halvdan Skard: «Jeg håper på dialog. Kommunene og lærerne har så mange fellesinteresser» ... «Vårt utgangspunkt er at det skal være en grunnleggende forutsetning at inngåtte avtaler mellom partene bare kan forandres ved nye avtaler. Det betyr at når kommunesektoren overtar forhandlingsansvaret, går den inn i statens sted. Blir det dårligere vilkår, må det være fordi partene endrer avtalen. Det er ikke snakk om at lærerorganisasjonene skal gjøre knefall for KS!»

No har pipa fått ei anna lát. KS har lagt fram krav (eller «tilbod», som dei kaller det) som dei veit er ei krigserklæring for lærarane. Etterpå blir dei fornærma fordi lærarane stiller spørsmål om KS veit kva dei driv med. Ein må verkeleg spørje: Er det *konflikt* eller forhandlingar som er det viktigaste for KS?

Når avstanden mellom partane er stor, bør ein ikkje prøve å nå fram til semje med ein litt lengre tidshorisont? Innser ikkje KS at dei ber om bråk når dei stiller krav som liknar svært på ultimatum?

Det er gode grunnar til at lærarane er skeptiske til å gje meir styringsrett til KS:

n Klassedelingstalet blei oppheva, ja til og med nemninga «klasse» forsvann. I staden fekk vi forsikringar om at ressursane skulle vera like store som før, og gruppene skulle vera «pedagogisk forsvarlege». Alle lærarar og dei fleste foreldrar har opplevd at dette har ført til elevgrupper med langt fleire elevar enn dei gamle klassene hadde. Kvar er vilje og ressurssar, KS?

n Rammetimetetalet forsvann, saman med det sentrale ressursrundskrivet. Men kommunane skulle få like mykje som før i rammetilskottet. Det er mange år sidan skulane hadde ressursar som var minstekrav før.

n Skulane er prega av fattigdom, gammalt og dårlig materiell og for låg bemanning. Kommunane har gjennom mange år hatt dårlig økonomi. KS blir difor ikkje trudd når dei hevdar

at dei er interessert i ein betre skule. Vi treng ikkje interesse frå KS. Vis oss pengane!

KS vil at lærarane skal arbeide meir enn før. Dei seier at det er sjølv sagt at lærarane må ha tid til å førebu undervisninga, og tid til evluering, møte og planlegging. Bra! Gje oss eit tal, takk. Det er latterleg at KS seier at dette skal avtalast lokalt og etter individuelle vurderingar. Det tyder i praksis at lærarane er i lomma på rådmann eller rektor, og der vil vi ikkje vera. Slike kommunale avtaler hadde vi før krigsen, men det er det vel ingen i KS som hugsar. Det var i si tid grunnen til at staten overtok forhandlingsansvaret for lærarane.

Kvifor insisterer lærarane på eit skilje mellom undervisning og anna arbeid? Kan dei ikkje berre godta at ein time er ein time, og stole på at kvar kommune kjem fram til ei undervisningsplikt som er rimeleg?

Med god hjelp av statleg sulteföring har KS vist oss korleis økonomiske omsyn tel meir enn faglege, og overkøyrer kraava til gode velferdstilbod. Der som KS får avgjere undervisningsplikta, vil ho bli sett under press. For lærarane er det eitt feitt om det er noko KS ønsker, eller noko dei blir tvinga til.

Ei sentral avtale om undervisningsplikt gjer det vanskelegare å skjere i undervisningstilbodet. Difor er ei sentral avtale bra for læraren, eleven og skulen. Det burde også vera bra for KS.

Den skulefaglege kompetansen i KS imponerer ingen. Arrogansen er derimot imponerande. 80.000 rasande lærarar var nyleg ute på gatene, fordi KS vil rive ned 50-års opparbeidde rettar. Kan ikkje nokon i KS få tak i ein ABC i forhandlingssteknikk?

Jan Henrik Bakke

NOTERT

Kåre
Strande

17. mai før og no

Enkelte ting gløymer du aldri. På 17. mai kjem minna tilbake om då ein var liten gutunge og gledde seg til 17. mai, på Robøle. For dei av dykk som ikkje er innvidde i det gamle «kulturlandskapet» i Etnedal, var Robøle staden der dei som budde i den søre delen av Etnedal feira 17. mai, fram til sentralskulen tok over rolla mot slutten av 1960-talet.

Ein gledde seg verkeleg stort til 17. mai, og med rette. Med ein oransje papirsetel bredda i to, godt dytta ned i lomma, høgtidelig overrakt frå far tidleg på morgonen, kunne du med rak rygg gå fram til kioskdiskens og bestille pølse, is og brus. Pølse å du berre på 17. mai. Is fekk du tak i berre på sumaren, og brusen (les Solo) var garantert den fyrste flaska du held i hannda dette året. Kva var det då som ga denne kjensla av lykke, og kva kan vi gjera for at våre eigne ungars skal få oppleve den same kjensla?

Eg trur det blir vanskeleg. I 2006 et dei aller fleste både is og pølse nærmast kvar einaste av dei 364 dagane i året vi ikkje feirar 17. mai. Kva blir då så gromt med å ete dette også denne dagen? Eg tenker det same om brusen. Dottera på fire lik ikkje brus, så den er no grei, men det er annleis med is og pølser. Det lik ho, idet ho seier; «Jeg elsker pølse».

Men elskar ungane av i dag 17. mai, eller er det berre vi vaksne som mistar fokus og likevel trur at vi tviheld på tradisjonane? Vi skal vise både oss sjølve og ungane fram i finstasen. Blir dette viktigare enn å feire nasjonaldagen?, eller som ungane sjølve så fint seier det, Norges bursdag. Forventningane både frå barnehagen og skulen blir skrudd i været, og ungane spor i vekevis kor mange dagar det er til 17. mai. I år merka eg nedturen frå veslejenta. 17. mai vart ikkje heilt som forventa. Kanskje var det pappas feil, som måtte jobbe? Eg veit ikkje, men lykka eg opplevde som liten kunne eg ikkje finne att i augo til dottera mi på fire. Robøle var som å komme til himmels, i 1966.

To barneskular i Øystre Slidre

FORESLUTTET: Knut Oddvar Rogne (KrF) ville utsette skulesaka til etter kommunevalet i 2007.

VILLE HA TRE: Alternativet med tre barneskular er for dårlig utgreidd, hevda Ola Fjelltn (Sp)

SAMORDNA OMSYN: Vi er ute etter kvalitet, fastslø Gustav Fystro. Han var leiar i ad hoc-utvalet som utgreidde skulestrukturen.

Med overveldande fleirtal vedtok Øystre Slidre kommunestyre torsdag å redusere talet på barneskular frå seks til to. Midtre Hegge er kompromissløysinga i nord. Rogne skule ligg støtt i sør.

– Nokon er lei seg. Men dei fleste innser at vi kan ikkje halde fram med seks barneskular. No kan alle glede seg over at borna vil få nye og flotte skulebygg, sa ordførar Gro Lundby då avstemminga var unnagjort.

Uavklart byggestart

Dei nye skulane i Rogne og Midtre Hegge kan tillegast stå ferdige til skulestart neste år. Kanskje må dei eksisterande skulane gjeran tenest to vinrar til.

Planlegginga av nybygg vil starte med det same.

70 millionar kroner

Den største investeringa ventar i Midtre Hegge. Både bygningsmassen og uteområdet må utvidast. Arbeidet er lausleg kostnadrekna til nærmare 30 millionar kroner.

Omtrentleg pris for tilbygg og ombygging i Rogne er anslått til

25 millionar kroner. Ombygginga av ungdomsskulen er kalkulert til 15 millionar.

Fagleg og politisk

Løysinga med to barneskular kombinerer dei pedagogiske råda med den politiske fellesnemaren.

Det som har prega skuledebatten blant folk flest, er at ein er seg sjølv nærest. Politikarane var klar over at det var uråd å finne fram til ei løysing som alle ville bli glade for.

Utan opplagt alternativ

Dei fleste vil ha ein barneskule nær der ein bur. Samtidig er det få som har tru på at den eksisterande strukturen med seks bittemål skular er noko å bygge framtida på. Det kom tydeleg fram både gjennom prosessen det siste året og i den tre timars drøftinga i kommunestyret torsdag.

Alternativet har ikkje peikt seg naturleg ut. Mange – og dei aller fleste i midtbygda – meiner at éin skule er mest framtidsretta. Den måtte i så fall plasserast i Tingvang-området, ikkje langt unna ungdomsskulen.

Avstanden til ytterendane av kommunen var grunnen til at stordelen av politikarane såg bort frå alternativet med berre ein skule.

Ville unngå små skular

Politisk plankekjøring ville vera å satse på tre skular; ein i

nord, ein i sør og ein midt på i tilknyting til ungdomsskulen. Fleirtalet stolte på dei faglege råda som seier at ei slik løysing ville gje for små skular.

– Sjølv om eg tilhøyrer eit parti som vil halde på gredeskulan, har eg kome til at også tre skular ville gje for små læremiljø og utviklingsforhold for lærarane. Eg støttar innstillinga frå rådmannen om to skular, sa Bente Oxhovd i Senterpartiet.

Kompromiss med kvalitet

– Vi er ute etter kvalitet. Små skular gir sårbarle tilstandar. Med to skular får vi store nok læremiljø og fleksible løysingar for moderne pedagogikk, konkluderte Gustav Fystro (V).

Han var leiar i ad hoc-utvalet som utgreidde ulike modellar for skulestrukturen.

Fem ville utsette saka

Ingen i kommunestyret tok til orde for å oppretthalde dei seks barneskulane som kommunen har i dag. Men Knut Oddvar Rogne (KrF) meinte at dei folkevalde ikkje hadde godt nok grunnlag til å vedta ei endring av skulestrukturen. Han foreslo å utsette vurderinga av skulestrukturen til etter kommunevalet i 2007.

– Det vil vera udemokratisk å presse fram eit vedtak med det grunnlaget vi har i dag. Dessutan er eg tvilsam til at simpelt fleirtal er tilstrekkeleg til å avgjera ei så

stor sak, sa Rogne.

Utsetningsforslaget fekk fem stemmer.

Også bygdepatriotisme

Kommunestyret bestod av 20 medlemmer. Wenche Skogen (Frp) måtte forlate møtet på grunn av sjukdom i familien.

Sjølv om omsyna til kvalitet prega haldningane, var det ikkje fritt for at bygdepatriotismen kom til uttrykk i avstemmingane. Ingen av dei tre største partigruppene – Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Venstre – framstod samla.

Avstemminga

Tre stemte for forslaget frå Marit Synnøve Opheim (Ap) og Framstegspartiet om å samle alle barneskuleelevene i ein skule.

Seks stemte for forslaget frå Håkon Johs. Skarstad (V) og Senterpartiet om tre skular.

Med 15 for og 5 mot vart det vedteke å bygge framtida på to barneskular.

At den eine skulen skal vera Rogne, fekk full oppslutning.

Fire gjekk inn for at den nørre skulen skal vera i Beito. Deretter vedtok eit fleirtal på 17 å legge den nørre skulen til Midtre Hegge.

Egil Heggen

egil@avisa-valdres.no

Skulen i dag

	2005	2008
Rogne	112	17
Volbu	37	14
Øsbus	32	57
Heggebø	28	14
Midtre Hegge	35	17
Beito	41	17

Barneskulane har i vinter hatt 285 elevar. Tabellen viser elevtalet ved dei enkelte skulane, årsdrinna i siste kolonne. I tillegg har ungdomsskulen 139 elevar.

Om to år

	2005	2008
Rogne	112	159
Midtre Hegge	35	114

Tabellen viser elevtalet ved dei to barneskulane denne vinteren og frå hausten 2008.

Møte i festsalen

Mange møtte fram då kommunestyret skulle behandle skulesaka torsdag. Fordi det er plass til berre 10-12 tilhøyrarar i kommunestylesalen på Tingvang, vart behandlinga av saka flytta til festsalen. 26 tilhøyrarar følgde debatten.

Ein og tre

– Med effektiv skyss ville det bli litt over ein halvtimes kjøretid frå Skreberg. Men det kan ikkje styre skuledebatten. Det viktigaste med å samle oss om ein skule, er at skulen kunne leggast nær fellesanlegga og sentrumsfunksjonane i kommunen. Det ville også vera den beste løysinga den dagen heildagsskulen er eit faktum. Den er truleg ikkje langt unna – der

både musikk, idrett og andre kulturaktivitetar blir lagt inn som ein del av skuledagen, sa Kåre Sunnvoll (Ap).

Ingen av dei folkevalde foreslo å oppretthalde den eksisterande ordninga med fem barneskular. På vegner av fleirtalet i Senterpartiet foreslo Ola Fjell tun tre barneskular – noko som ville sikra ein barneskule også i midtelen av kommunen.

Tydeleg haldning: At Øystre Slidre skal ha berre to barneskular, og at den nørre skal ligge i Midtre Hegge, fekk overveldande fleirtal i kommunestyret torsdag.

Ingen i kommunestyret tok til orde for å oppretthalde dei seks barneskulane som kommunen har i dag.

Aktiviteket flytter til hotellet

Quality Hotel & Resort
Fagernes vil videreutvikle sin velværeprofil, og har fått flere sentrale aktører med på laget.

I løpet av få måneder vil blant annet Aktiviteket flytte hele sin virksomhet til hotellet.

– Det er ikke bare Aktiviteket som skal inn i lokalene, men også fysioterapeut, osteopat og kiro-

praktor. Dette vil bli et totalt senter for helse og velvære, sier Ellen Berntsen.

Rune Lexberg tar med seg sin akupunktur og osteopatklinikk inn i det nye konseptet. Aktiviteket har nylig fått en ny fysioterapeut fra Nederland med på laget, i tillegg til at en kiropraktor fra Lillehammer er veldig interessert. Berntsen sjøl har nylig avsluttet videreutdanning innen forebyggende helse, og ønsker å kunne bidra til nysatsingen også på dette feltet.

– Ønsket fra vår side er å kunne gi noe tilbake til hotellet som de

kan selge, med nye tilbud både for våre medlemmer og hotellets gjester. I tillegg håper vi at dette vil gå på bølgelengde med merkevaraprosjektet i Valdres, med sunn mat, mosjon, mental balansje og god helse som totalkonsept, sier Berntsen, som forteller at de involverte partene har vært i forhandlinger lenge, og at det nå bare er sluttprosessen som gjenstår.

Det er hele den gamle kongressdelen som skal gjøres om og pusset opp, noe som vil gi det nye konseptet god plass – og egen inngang i retning JVB-tomta.

– I tillegg til større plass både for trenings og sosialisering, gir disse lokalene oss mulighet til vannaktiviteter og uteaktiviteter. Våre medlemmer vil få et mye bedre tilbud, sier Berntsen.

Målet er at flyttingen skal være gjennomført i september/oktober.

Mona Strand

mona@avisa-valdres.no
61364260

Vedtok reguleringsplan for Raudalen

Vang kommunestyre har godkjent reguleringsplanen for felt S2, S3 og S4 i Raudalen, på flata like ved Raudalsheisen. Planen omfattar fleire leilegheitsbygg med 4-6 leilegheiter i kvar, dei fleste i to etasjar. Planen har vore ute til offentleg ettersyn i februar/mars, og det kom inn åtte merknader. Alle innveddingane var frå eigrarar av eksisterande hytter i området, ingen frå overordna styresmakter. Klagarane ynskjer ikkje bygg på to etasjar, men kommunedelplanen for området opnar klart for dette. Det er regulert inn ny veg mot Kjøsa-Raudalen gjennom området. Ein innregulert veg mellom to eksisterande hytter er teke bort etter høyrrunden. Reguleringsplanen med tilhøyrande føresegner vart så samrøystes godkjent.

Stengt veg i Etnedal

Ved innkjøringa til Etnesenn, mellom Steinsetbygda og Smiugardsbygda, ble vegen ødelagt av vannmasser torsdag ettermiddag. Vannet flommet over vegen på grunn av et tett rør, og dro med seg så mye grus at ein strekning på 300 meter ikke var kjørbar. Vegen var fortsatt stengt fredag ettermiddag.

Innbrudd på Leira

Mellan klokken 2.30 og 2.55 natt til fredag krøp to innbruddstyper inn gjennom et åpent vindu på det nye Europris-bygget ved Valdres storsenter. Blant annet er en kapp og gjerdesag merket «Valdres Bygg», diverse verktøy og et par sko stjål. To vitner observerte innbruddet, og kontaktet politiet. De to tyvene, og fluktbilen med sjåfør som ventet utenfor, er filmet av et overvåkningskamera. Politiet i Nord-Aurdal er likevel interessaert i flere tips i saken.

Innbrudd på gård

Fredag formiddag fikk politiet melding om et grovt innbrudd ved et gårdsbruk i Ranheimsbygda. Innbruddet skal ha skjedd en gang mellom tirsdag og fredag. Da avis Valdres gikk i trykken i går, hadde politiet ennå ikke fått undersøkt gårdsbruket. Hva som er stjål, og omfanget av innbruddet, er derfor usikkert.

TORVTAK
for alle typer bygg

HALLINGTORV
3579 Torpo – Tlf 3208 3411
www.hallingtorv.no

Innrømmer vold og ran

De tre ungguttene som ble pågrevet mistenkt for vold og ran på Dokka natt til forrige søndag, har i avhør innrømmet delvis skyld. Guttene, som er 16, 17 og 18 år gamle og bosatt på Fagernes, er mistenkt for å ha vært involvert i to voldsepisoder den samme kvelden.

Politiet vil nå avslutte etterforskning av saken, for deretter å vurdere hvorvidt det skal tas ut tiltale mot guttene, og eventuelt for hvilke forhold.

Nord-Aurdal drøftar skule

Nord-Aurdal skule skal no setja skule på dagsordenen. Måndag 12. juni blir det ein fem timer lang skulefagdag på Fagernes. Då kjem det folk blant anna representantar frå Kommunenes Sentralforbund som skal innleie. Ordførar Svein Erik Hilmen orienterte om fagdagen i formannskapet og understreka at kvalitet i skulen blir det overordna målet i samband med denne skulegjenomgangen. Komité ein er no i gang med å evaluere skulestrukturen med utgangspunkt i ei slik overordna målsetjing.

Vil ha vekk jernbanevogner

Eivind Kvisgaard (H) vil fjerne jernbanevognene på Bjørgo. Kvisgaard tok opp sake i siste formannskapsmøte. Han sa at vognene står der med knuste ruter og pekte på at de ikke er noen pryd for omgivelsene. Han viste til flere henvendelser. Olaf Nils Diserud (Frp) sa at vognene nok er en ettertraktet lekeplass for barn, men at de er stygge og farlige. Han ba om at dette tas opp med dem det gjelder. Ordfører Svein Erik Hilmen (Sp) sa seg enig, men mente at man burde sette opprydding generelt i kommunen på dagsordenen. Det er AS Valdresbanen som eier vognene på Bjørgo. Vognene ble flyttet dit i 2002 i forbindelse med sporopprivingen. Det var Oppland Metall som sto for flyttingen på oppdrag fra Jernbaneverket.

Debatt om ny nestleiarstilling

AUKA PLEIEBEHOV I VANG UTFORDRANDE OGSÅ FOR LEIARNIVÅET

Vang kommunestyre vedtok torsdag å opprette ei ny nestleiarstilling med ansvar for pleie og omsorg.

«Manglande oversikt vil i stadig større grad kunne gå ut over ressurs-utnyttinga også på grunnplanet. Denne situasjonen slit ut medarbeidarane.»

Helse- og sosialsjef Steinar Løkken

Stillinga blir ei av to nestleiarstillingar innanfor Institusjons- og heimebaserte tenester (IHT). Denne avdelinga skal administrere tenesteområda pleie og omsorg, miljøteneste og psykiatrisk omsorgsteneste for heile Vang.

- Dramatisk meirutgift

Kommunestyret fekk tidleg i møtet tydeleg sjå at utgiftene til pleie og omsorg i kommunen er store. Ved framlegging av årsmelding og rekneskap for 2005 kom det fram at ein tredel av driftsutgiftene gjekk til dette området. Prosentdelen aukar for kvart år, og er høg samanlikna med andre kommunar. I lys av dette stilte Helge Lajord (Sp) spørsmål til framlegget om å auke utgiftene til administrasjon.

– Det er dramatisk med ein halv million kroner i året i meirutgift. Det blir eine sjefen over den andre i sektoren. Må ein ha

så mange sjefar før ein kjem ned på golvet der tenesteytinga skal skje, spurde Lajord.

For mange oppgåver

Helse- og sosialsjef Steinar Løkken forklarte bakgrunnen for framlegget. Utgangspunktet var den omfattande organisasjonsendringa helse- og sosialestaten i Vang var gjennom i 2002. IHT vart etablert med leiar og nestleiar, tidlegare koordinatorstillingar vart lagt ned. Etter ein rapport i fjor haust sette rådmannen ned ei arbeidsgruppe for å sjå på arbeidsfordelinga på leiarnivå. Det kom tydeleg fram at oppgåvene var for mange. Manglande oversikt vil i stadig større grad kunne gå ut over ressursutnyttinga også på grunnplanet. Løkken peikte dessutan på at denne situasjonen slit ut medarbeidarane.

Føreslo utsetting

Elisabeth Myhre (Ap), leiar i hovudutval for levekår, la vekt på at god funksjon på leiarnivå er viktig for at ting skal fungere best muleg også nedover i rekjkjene.

Ola Rogn Tveit (Bygdelista) var oppteken av framlegget om å finansiere den nye stillinga ved å bruke av disposisjonsfondet. Han føreslo utsetting, for å kunne prioritere mellom fleire saker der pengar er meint henta frå fondet. Dette framlegget fall, og kommunen vedtok å opprette den omdiskuterte stillinga som nestleiar IHT for pleie og omsorg frå august.

Tor Harald Skogheim

tor.harald@avisa-valdres.no

TENESTEYTING: Helge Lajord (Sp) stilte spørsmål til framlegget om å auke utgiftene til administrasjon.

– Opplevingar det store vekstområdet

– Opplevingar er det store vekstområdet i samfunnet. Det er her vi har dei store mulegheitene for kulturpolitikken, sa stortingsrepresentant Trine Skei Grande på eit møte i Volbu torsdag.

Det går bra med Venstre etter at partiet kom seg ut av regjeringslokala. På eit par målingar har partiet vore større enn Senter-

partiet og KrF, og avstanden til Høgre krympar. Skei Grande turnerte Valdres i valkamptempo, med besøk på Valdres Folkemuseum, i Valdres Folkemusikkarkiv, Vestre Slidre kulturskule, Tingvang, Beitostølen skistadion, Brennabu og Leirin.

Det var lite med harde politiske nyheter i foredraget, som likevel var interessant, på grunn av Skei Grandes plass i kulturkomiteen. Det er lenge sidan det gamle kulturpartiet har hatt plass der.

Skei Grande sa at det er amatørskap som har skapt dei store kulturarrangementa. Det gield for eksempel spelet på Stiklestad, som

frameis er avhengige av ein skog av frivillige – slik som World Cup på Beitostølen.

– Fordi Ole Edvard Antonsen er kul, så vil ungane spela trompet, og sjå berre korleis det no poppar opp distriktsoperaer på grunn av operasatsinga i Bjørvika, sa Skei Grande.

Ho peika også på kultur som grunnlag for masseturisme. Ystad i Sverige får no ein million besøkjande i året på grunn av bøkene til Henning Mankell. Skei Grande åtværa mot betalt arbeidskraft i kulturlivet. Ho meinte at den frivillige fellesinnsatsen er viktig å ta vare på.

På møtet orienterte Asbjørn Windingstad og Erik Østlie om skisatsinga på Beitostølen, og Eivind Brenna om Valdres natur- og kulturpark.

Brenna sa elles at skisatsinga på Beitostølen er ei kjempemessig merkevarebygging for Valdres.

Mens Garmisch-Partenkirchen er kjent i heile verda for hoppbakken sin, så kan Beitostølen bli tilsvarende kjent for langrenn. Det trekker turistar til heile Valdres, sa Brenna.

KULTURELT FOREDRAG: Trine Skei Grande sa at det viktige er å finne balansen mellom amatørkultur og elitekultur.

Bjørn Karsrud

bjorn@avisa-valdres.no 61364261

Tusener til speidere og skientusiaster

RIKE SPEIDERE: Fredag ble Leira speidergruppe litt rikere: Johannes Asheim (t.v.), Gaute Osaland Hådem, Bettina Tronrud, gruppeleder Audun Hamre, avdelingsbanksjef Anne Mette Andreassen, Alexander Grimsrud Hamre, Pål Erik Haganæs og Nawid Fazli.

Vårens pengedryss fra Sparebankstiftelsen DnB NOR har gjort Leira Speidergruppe og Skrautvål idrettslag mange tusenlapper rikere.

Pengene satt løst da representanter fra Skrautvål idrettslag og Leira speidergruppe var invitert til DnB NORs lokaler på Fagernes fredag. Blant mange søkerne, ble Skrautvål idrettslags planer om nytt skileikområde tilgode sett med 80.000 kroner.

Ny skileikarena

Skrautvål idrettslag vil bruke pengene til å lage et nytt skilei-

kområde i Heimåsen, langs løypa inn mot Skardåsen.

– Vi håper dette kan bli et sted som mange kan bruke. Vi ønsker oss et sted litt opp i dalsida slik at sola kommer til også på svarteste vinteren. Planene inkluderer blant anna en gapahuk og bålpllass med oppheng til kokeutstyr, forteller Kirsti Holmen og Grete Jorun Engen fra idrettslaget.

Telt og kanohenger

Sparebankstiftelsen hadde i denne omgang øremerket fem millioner kroner som skulle deles ut til speiderlag over hele landet. Det kom inn 550 søknader på landbasis, 180 av disse ble tilgodesett, og Leira speidergruppe ble 20.000 kroner rikere.

– Et kjøkkentelt og komplettering av kanohengeren vår står

øverst på prioriterslista, sier gruppeleder Audun Hamre.

Puff til speiderne

Audun Hamre forteller om stor aktivitet blant de 43 speiderne på Leira. Til sommeren skal alle de tre troppeiene på leir. Den eldste gjengen skal til England, noe skal på sjøspederleir i Stavanger, og de yngste skal på lokal speiderleir her i Valdres.

– Det er veldig inspirerende og morsomt for oss å få slik støtte. Det er et ekstra puff til å finne på noe, sier Audun Hamre.

Vil inspirere ildsjelene

To ganger i året kan lag og foreninger søke Sparebankstiftelsen om gaver til allmennytige formål. For høsten 2006 og våren 2007 er det kulturminner og aktivitetsfremmende tiltak for barn

under 13 år som er gaveformål.

– Det er stiftelsen sentralt i Oslo som står for utvelgelsen. Man konkurrerer med mange, og må derfor ha gode prosjekt og søker som skiller seg ut, sier avdelingsbanksjef Anne Mette Andreassen i DnB NOR på Fagernes.

Hun håper disse pengegavene skal avle aktivitet og inspirere ildsjelene rundt om i Valdres.

Magni Kristin Moe Westgård

magni@avisa-valdres.no 61364257

ILDSJELER: Avdelingsbanksjef Anne Mette Andreassen i DnB NOR på Fagernes (t.v.) håper pengene fra Sparebankstiftelsen skal avle aktivitet og inspirere ildsjelene rundt om i Valdres.

PENGER TIL SKILEIKOMRÅDE OG KJØKKENTELT

Tørrisheisen klar til jul

Nytt skitrekk til 8,5 millionar koplar Tyinkrysset saman med alpinanlegget på Filefjell, og aukar kapasiteten kraftig.

Tørrisheisen vil gå frå området ved Filefjell kjøpesenter opp til eksisterande nedfartar. Det vil også bli nye nedfartar her.

Heisen blir ein 1460 meter lang tallerkenheis, med ein høgdeskilnad på 254 meter. Starten ligg 850 moh. og endestasjonen på 1100 moh. På denne måten vil dei som bur eller ferierer i området rundt Tyinkrysset lettare koma seg ut i alpinanlegget utan å måtte kjø-

re bil opp til Filefjellheisen. Heisen vil også auke totalkapasiteten i anlegget med 900 personar i timen.

Bak etableringa av heisen står eidegomsselskapet Tørrisheisen AS, som er under stifting. Lokale grunneigarar, sam-eiger og grunneigarlag, står for hovuddelen. Også utbyggings-selskapet Amundsen Eiendom er med.

Styreleiar Dag Henaug i heis-selskapet seier at det lenge har vore ynske om å binde større delar av hytteområda ved Tyinkrysset saman med alpinsenteret. Trasear for heis og ned-

fartar har lenge vore regulert inn. No blir det alvor, om alt går etter planen.

– Vi vil koma i gang med grunnarbeidet så snart som mulig, og siktemålet er å ha heisen klar til jul, seier Henaug. Han legg til at den nye heisen skal driftast saman med resten av alpinanlegget på Filefjell.

– Same kortet skal kunne brukast i alle heisane, noko anna vil vera håplaust for brukarane, seier Henaug.

Tor Harald Skogheim

tor.harald@avisa-valdres.no

Frp misfornøyd

Fremskrittspartiets Olaf Nils Diserud er misfornøyd med at enkelte saksbehandlere bruker utheving og markering av enkeltord når de lager saksutredninger.

– På denne måten virker det som om vedkommende saksbehandlere personlige oppfatning er kommet til uttrykk. Dette er utdig. En saksframstilling skal ikke være et partsinnlegg. Det er også slik at understrekkingene blir bruket når noe går i negativ retning, når saksbehandleren ønsker å legge begrensninger. Jeg ber om at rådmannen bringer det videre, sa Diserud da han tok opp spørsmålet i torsdagens formannskapsmøte.

Dyrare utbygging

Vang kommunestyre har tidlegare vedteke utbygging til 13,7 millionar kroner ved Vang barne- og ungdomsskule. Etter anbodsrunden er det klart at det må til ei tilleggsløying på 1,5 millionar kroner fordi byggingsarbeida er meir enn 20 prosent dyrare enn i overslaget. Dette sjølv om anbodet var det klart lågaste av to. Både rørleggjararbeid, ventilasjon og elektro har prisar om lag likt med eller under overslaget.

– Tida har jobba mot oss, og det er særst stramt på byggemarknaden no, oppsummerte Elisabeth Myhre, leiar i byggjenemnda.

Kommunestyret vedtok, etter ein kort debatt, å auke ramma for utbygging ved VBU med 1,5 millionar kroner til 15,2 millionar.

sporten@avisa-valdres.no

TIPS OSS! Ring oss på telefon: 61 36 42 00 eller send en e-post: sporten@avisa-valdres.no

VALDRES

SPORT

Sesong-opnar i dag

BISLETT GAMES OM TO VEKER

Friidrettsutøvaren Oda Utsi Onstad (16) sesongdebuterer på Sveum idrettspark i Brumunddal i dag. Kaldt vær og utrygt for regn innbyr ikkje til dei heilt store resultata.

Det er den første delen av årets ungdomscup for Hedmark og Oppland som startar friidrettsseksjonen for alvor i Indre Østland. Oda Utsi Onstad, som representerer Fagernes IL Friidrett, skal springe 100 meter og hoppe lengde denne helga, men har på ingen måte sleppt opp med treninga. Dette betyr at ein ikkje kan forvente dei heilt store resultata enno.

Lang sesong

– Oda skal toppe forma fram mot junior-VM i Beijing i midten av august. Difor blir det ein annleis sesong enn det som er vanleg, seier trenar Kåre Strande, som legg til at Oda droppar Norges største jente- og guttestemne på Lillehammer i slutten av juni for å leggje inn ein ny ressursperiode i treninga, særskilt med tanke på det som skal skje i Beijing.

– Det blir ein lang sesong, og

det er nærmast umogleg å halde god form over lang tid. Difor legg vi opp til ein liten formtopp tidleg i juni, ein ny ressursperiode i slutten av juni og til midten av juli, og forhåpentlegvis ein stor formtopp i Beijing 15.-20. august, seier Strande.

Bislett Games

Oda gjorde sin entré i Bislett Games i fjor, der ho sprang 100 meter. I år har sjefen sjølv, Svein Arne Hansen, stelt i stand ein eigen lengdekonkurranse, bygd opp rundt stortalentet frå Fagernes.

– Ja, det har han faktisk, og det kjem mange gode internasjonale hopparar, i tillegg til dei tre fremste i Norge. Han vart så imponert over det ho fekk til innandørs at då han hørde om 6,34-hoppet i lengde i vinter, var han ikkje i tvil. Det skulle bli lengde på Bislett 2. juni, og det blir det, seier Kåre Strande, som sjølv er involvert i Bislett Games ved å ha ansvaret for nokre løpsheat i den nasjonale delen av storstemnet. Han blir nok ikkje langt frå lengdegropa denne kvelden helst.

Usikker

Oda er usikker på sesongstarten, men er spent på å koma i gang.

– Det skal bli moro å konkurrere att etter ein lang treningsperiode. Det passar meg bra å star-

NOKRE VIKTIGE STEMNER

- 27. mai: Elitestemne i Florø
- 2. juni: Exxon Mobil Bislett Games
- 9.-10. juni: KM Fagernes
- 17.-18. juni: Europacup i Slovakia
- 7.-9. juli: Världungdomsspelena i Göteborg
- 21.-23. juli: Junior-NM i Bergen
- 28.-30. juli: NM på Bislett
- 15.-20. august: Junior-VM i Beijing
- 25.-27. august: Ungdomsmesterskapet i Byrkjelo
- 2.-3. september: Nordisk mesterskap/landskamp junior i Eskilstuna

SPENT: Oda Utsi Onstad er spent framfor sesongopninga på Brumunddal i helga. Her er ho avbilda etter medaljehausten i nordisk meisterskap i Kristiansand i fjor haust.

te med eit mindre stemne som dette. Alt neste helg er det elitestemne i Florø, og helga etter er det altså Bislett Games, seier Oda, som blir ein av mange valdrisar som tek turen over til den andre sida av Mjøsa i dag.

Bjørn Karsrud

bjorn@avisa-valdres.no 61364261

I år har sjefen sjølv, Svein Arne Hansen, stelt i stand ein eigen lengdekonkurranse, bygd opp rundt stortalentet frå Fagernes.

Foran helgas 3. divisjonskamp

i ettermiddag kommer Lom på besøk til kunstgraset på Blåbærmyra. SAFK Fagernes har her en gyllen mulighet til tre nye poeng, ettersom Lom virker svakere i år enn på lenge. De ligger på bunnen av 3. divisjonstabellen med null poeng, og det er ikke slik vi har lært gudbrandsdølene å

kjenne de siste årene. SAFK Fagernes har tradisjonelt hatt dårlig tak på Lom, men denne gangen har de virkelig muligheter til å forandre på nettopp det. Robert Nyanta er småskadet, og er usikker fra start, mens Fredrik Solberg sliter med sjukdom og er også usikker.

Dette ser ut til å bli sannsynlig lagoppstilling i ettermiddag:

Kai Erik Rundbråten, Geir Holden, Jørjan Ytterdal, André Prestegge Granli, Erik Sanne, Albert Asbjørnsen, Stian Fossnes, Erlend Andresen, Åsmund Bakkene, Jostein Lundemoen, Robert Nyanta/Fredrik Solberg.

Når det gjelder den interne

kampen i laget, kampen om årets spiller, er det Kai Erik Rundbråten som leder an også i år, tett fulgt av Robert Nyanta. Slik er stillingen etter fire serierunder:

4 stjerner: Kai Erik Rundbråten

3 stjerner: Robert Nyanta

2 stjerner: Fredrik Solberg, Albert Asbjørnsen, Jørjan Ytterdal, André Prestegge Granli

1 stjerne: Åsmund Bakkene, Jostein Lundemoen, Erlend Andresen, Stian Fossnes

Håkenstad sesongdebuterer

Fjorårets NM-vinner i motbakkeløp, Anita Håkenstad Evertsen frå Øystre Slidre IL, innleiar sesongen i Øvre Årdal i dag. Der arrangerast Heirsnes Opp for fyrste gong. Løypa går langs ein gammal grusveg som svingar seg oppover fjellsida med praktfullt utsyn over Øvre Årdal og Jotunheimen. Løpet er 6,2 kilometer, og har 610 høgdemeter stigning.

MANDAG 22. MAI
Valdres Storsenter
ÅPENT TIL 23.00

Flotte premier
trekkes ut på
startnummeret!

JENTEBØLGEN

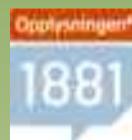
Hva skjer mandag 22. mai
på Valdres Storsenter?

- KL. 10.00-19.00 Startnummerutdeling
- KL. 18.30 Arrangement/underholdning fra scenen utenfor Valdres Storsenter
- KL. 18.45 Oppvarming v/Tone Lill Hilmen
- KL. 18.55 Apell v/Ine Wigernæs
- KL. 19.00 Starten går. Bjørnar Hovi er dagens hare
- KL. 19.20-20.20 Løpere kommer i mål
- KL. 20.00-23.00 Supertilbud i butikkene på Valdres Storsenter

Bislettalliansen i samarbeid med

Våre sponsorer:

LE CAFE®

MANDAG 22/5
Valgfri salat m/brød

79,-

grip sjansen

Alle sko

÷25%

Gjeld mandag 22. mai

EURO SKO

VALDRES STORSENTER • TLF. 61 35 68 85

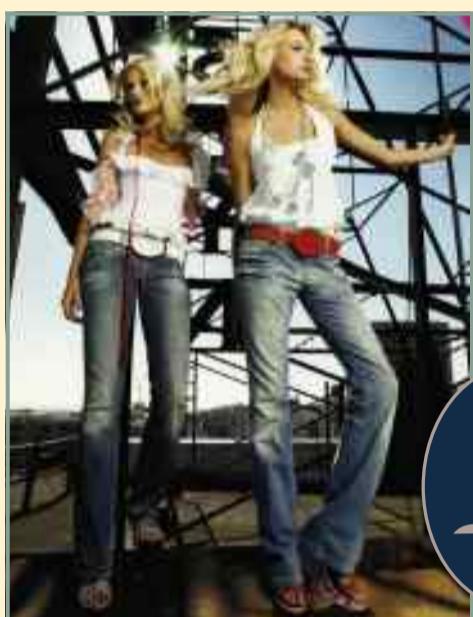
www.euroska.no

GET CLASSIC

dame og herrekjær - 2. etg. - Tlf. 61 36 19 00

B-young dongeribukser **199,-**
 B-young linbukser **99,-**
 B-young cardigan/topper **99,-**
 B-young topper/singlet **50,-**

Våre «bølge-priser» varer hele dagen til kl. 23.00
 Capribukser **FRA 149,-**

Tilbud mandag 10-23

ALLE FORNARINA JEANS
ALLE SKO
 $\div 25\%$

B-Jeans
 Valdres Storsenter
 Tlf. 61 35 68 97

Mandag 22. mai
 kl. 10-23
ALLE varer fra JEAN PAUL

 $\div 30\%$

VIC

VIC Valdres Storsenter - tlf. 61 35 68 92

Aloe Vera

hud, hår og kroppspleie

- Gjør huden myk og smidig
- Kjøler og lindrer ved alle slags forbrenninger
- En førsteklasses aftersun

Før 96,-
79,-

Før 99⁵⁰
89,-

Før 125,-
109,-

life
 LIVSSTILSBUTIKK

3 flotte premier
 (trekkes på startnr.)
 gitt av JÁSÖN

1 SPORT
VALDRES SPORT

Vi tar
JENTEBØLGEN
 mandag

ADIDAS SUPERNOVA
 løpesko for dame. God passform, demping og løpekomfort. Fulldempet forfot og hæl. Passer for løpere med normalt løpesteg som vil ha en lett løpesko

599
 veil. 999,-

Gode tips om tur og trening får du av

Tlf. 61 35 69 50 • Fax. 61 35 69 51 • e-post: valdres.sport@sport1.no • www.sport1.no

VALDRES BILLIGSTE GRILL?

KUN
MANDAG
KL. 20-23

Primus Primo Classic
Solid grill med to
brennere i rustfritt
stål. Porselensbelagt grillkasse/
lokk og grillrist. Svingbar
varmehylle. Høi front
med kurv.

SUPERGRILL
TIL SUPERPRIS

599,-

expert Valdres

Tlf. 61 35 69 60

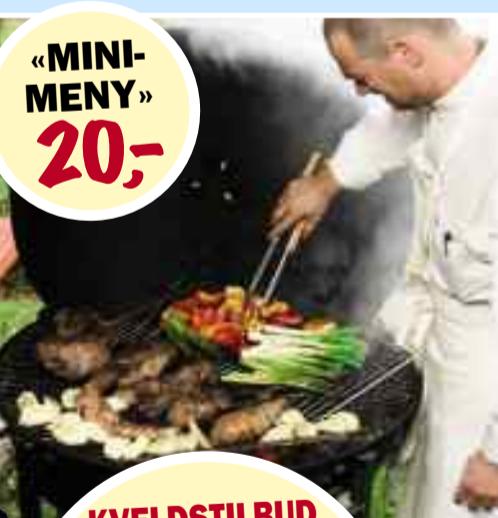
www.expertvaldres.no

MANDAGSTILBUD

MENY HOLDER GRILLEN VARM
FRA KL. 17.00

Gratis
smakebiter
fra FINSBRÅTEN
og iskald
PEPSI MAX

«MINI-MENY»
20,-

KVELDSTILBUD
KL. 20-23
Pepsi Max 4x1,5 l.
25,-
+ pant

MENY
Tlf. 61 35 69 10

DELTAKERTILBUD mandag 22. mai

Lær om scrapbooking
(om pynting av fotoalbum)
før 265,-

TIMETILBUD
kl. 20-23

Trim DVD

Div. titler,
før 99,-
pr. stk.

59,-

79,-

÷40%

ALLE
slankebøker
1/2 PRIS
av tilbuds-
pris

Alle som handler
mandag e. kl. 18
får en hyggelig
OVERASKELSE

NOTABENE

Leira
Tlf. 61 49 01 10
www.notabene.no

MANDAGS- **EXTRA**

TIMETILBUD
mandag 20.00-23.00
ALLE hodeputer fra
Jensen og Tempur

-25%

-40%
NÅ 2.995,- Før 4.995,-

Bohus
MØBELHUSET AS
Valdres Storsenter, LEIRA – TLF. 61 35 69 20

RENO RECLINER med
fothvilere, sving, vipp og
trinnløs regulering i
hud/pvc sort.

Nyhet!

Båtlunne

Slutt med slitet!
Spar rygg og armer
- og båten!

- produsert i plast
- lett å ta med
- tilpasses ditt behov
- sterkt og holdbart
- lett i vekt

Mitras
en del av Eidsvold

9310 Sørreisa tlf. 77 86 29 80

Flere opplysninger og forhandlerliste : www.mitras.no

KUNNGJØRINGER**Varsel om planoppstart**

– Massetak G/Bnr 22/1

Vestre Slidre kommune

Herved varsles det at det foretas oppstart av planarbeid med utarbeiding av reguleringsplan for massetak – G/Bnr 22/1 i Vestre Slidre kommune etter plan- og bygningsloven § 27-1. Det vil være et dagbrudd med uttak av morenemasse, og dermed ingen sprengning. Uttaket er beregnet til ca 15 000 m³.

Innkjøring til massetaket er plassert langs fylkesveg 289 – ved ”Sølvsmia” i krysset mot stolsvegen ”Sølvsmia-Ulvhildsete”. Selve massetaket vil ligge skjermet av skogen mot fylkesvegen, og uttaket vil ikke komme nærmere fylkesvegen enn ca 100 meter.

Eventuelle merknader til varsel om planoppstart sendes Haldor Ødegård, 2967 Lomen snarest.

Vassfarbrøtningen 2006**Årets brøtning i Vassfaret lørdag 27.mai.***Følg bomveg fra Hedalen (sør) inn i Vassfaret.**Parkering ved Nevlingsdammen,*
derfra buss til Grunntjerndammen (fra kl. 09.00).

- Orientering om fløytinga og drifta kl. 12.00.
- Viltkokk Erling Theodorsen vil sørge for mat og drikke.
- Udstilling av malerier med Vassfarmotiv ved Kristen Stavdahl.
- Udstilling av lærprodukter ved Truls Steinsæter.
- Lions Club Vassfaret vil medvirke.

Dammen åpnes kl. 13.00 og tømmeret slippes ca. kl. 13.30
Stort utetelt hvis regnvær. Ta evt. med regntøy.*Vel møtt til en trivelig brøtningsdag !***Driftsstyret for Kulturvernplanen for Vassfaret.****NORD-AURDAL KOMMUNE****Planvedtak**for Damtjednet vest, off. ettersyn
planprogram Liaåsen.

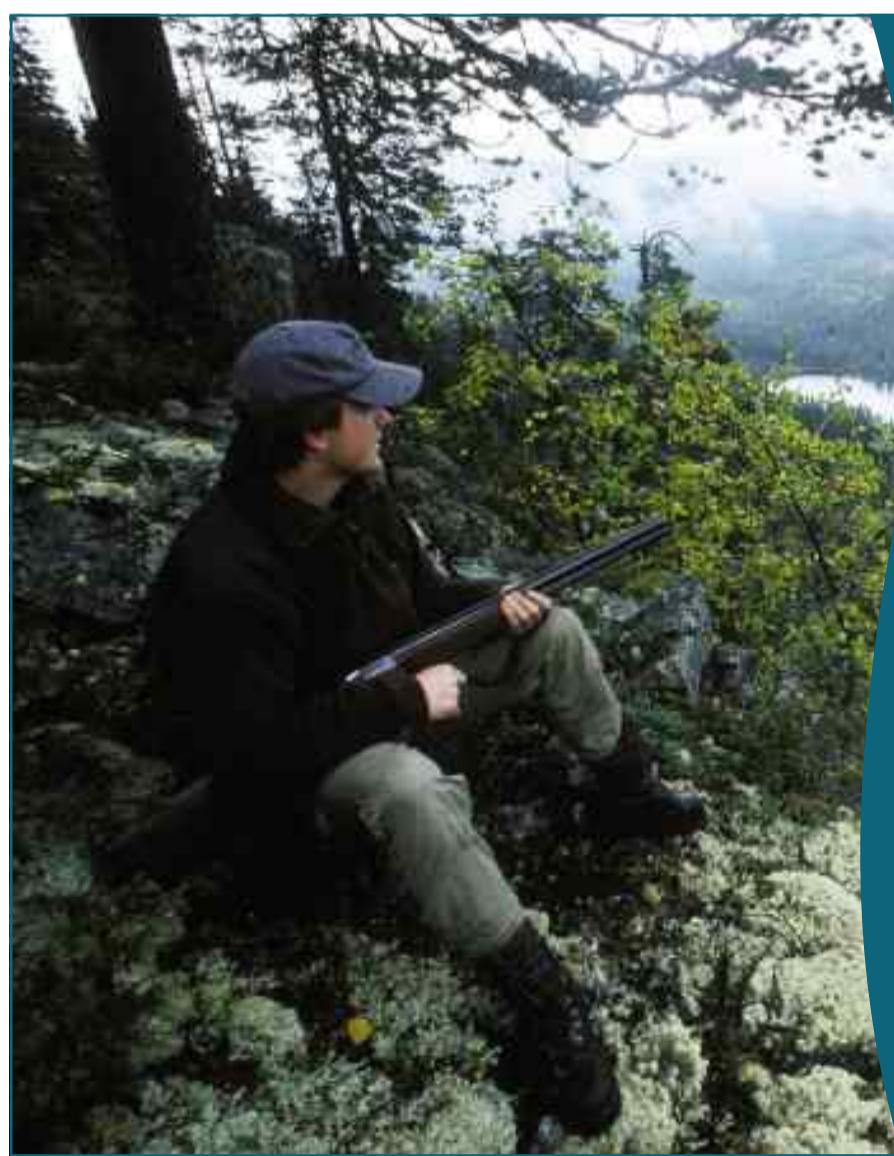
- Kommunestyret i Nord-Aurdal eigengodkjente i møte 30.03.06, sak 017/06, reguleringsplan for Damtjednet vest på Aurdalsåsen. Godkjent plan m/møtebok ligg i brukartorget og på heimesida til kommunen.
- Etter § 27-3 i pbl. kan ein klaga på vedtaket om eigengodkjenning til fylkesmannen i Oppland. Klagefrist er 10.06.06. Krav om erstatning for tap ved reguleringsplanen etter § 32.1 i pbl., og krav om innløysing etter § 42 i pbl., må vera sett fram seinast 3 - tre - år etter kunngjøringsdato.
- Formannskapet vedtok i møte 20.04.06, sak 022/06, å legga forslag til planprogram for kommunedelplan for Liaåsen ut til offentleg ettersyn (ligg på heimesida til kommunen). Merknadsfrist er 01.07.06.
- Ev. klager på reguleringsvedtaket og merknader til planprogrammet må rettast skriftleg til Rådmannen i Nord-Aurdal kommune, Postboks 143, 2901 FAGERNES.

Fagernes 20. mai 2006
Rådmannen**Årsmøte Etnedal skilag**Etnedal skilag avholder årsmøte på Bruflat kafe tirsdag 6. juni kl. 19.00.
Saker som ønskes tatt opp må være styret i hende før 31. mai.**Styret****Loppemarked****26. – 27. mai 2006**
på Røn samfunnshus.Fredag kl. 17.00 – 20.00
Lørdag kl. 10.00 – 15.00

Lopper tas i mot torsdag 25/5 fra kl. 17.00

Statens vegvesen**Vegstenging**

Rv 51 ved Faslefoss bru blir nattestengt fra kl 21.00 – 06.00 i tidsrommet 22. mai til og med 12. juni. Det vil ikke bli stengt natt mellom lørdag og søndag. Den 22. mai vil veggen også bli stengt på dagtid fra kl 10.00. Den 7. og 8. juni vil veggen bli stengt hele døgnet. Omkjøring vil bli skiltet via Ulnes og Fv 261. Årsak til stenging er vedlikeholdsarbeid på Faslefoss bru.

vegvesen.no

På jakt etter en gave?

Gi et abonnement på lokalavisa!**Ring 61 36 42 00 for bestilling**

KUNNGJØRINGER

Skytingens dag i Valdres 2006

BEGNA SKYTTERLAG

Skytingens dag.
Lørdag 27. mai kl. 13.00.
 Oppmøte på banen med påmelding.
 Jegere oppfordres til å delta. De får god-skrevet 15 treningskudd for jaktrøva. Laget spanderer brus og kaffe. Alle vel møtt !

BEGNADALEN SKYTTERLAG

Skytingens dag. Søndag 28. mai.
 Skyting på lagets bane fra kl. 13.00.
 Alle skyteinteresserte, unge og eldre ønskes vel møtt !

BEITO SKYTTERLAG

Skytingens dag. Søndag 28. mai
 på lagets bane. Salong geværskyting – gratis ammunisjon, instruksjonskyting og premier til alle.
 Vi starter opp kl. 12.00. Det blir også servering. Vel Møtt !

ETNEDAL SKYTTERLAG

Skytingens dag. Søndag 28. mai.
 Skyting på banen kl. 14.00. Skyting om Etnedal kommunes jubileums-pokal med 15 tellende skudd på 100 m, på elektroniske skiver. Laget lårer ut våpen til de som ikke har og gratis ammunisjon. Enkel bevertning.
 Vel møtt til alle skyteinteresserte !

NORD-AURDAL SKYTTERLAG

Skytingens dag. Søndag 28. mai.
 Skyting på lagets bane fra kl. 13.00.
 Alle skyteinteresserte, unge og eldre ønskes vel møtt !

FAGERNES SKYTTERLAG

Skytingens dag.
Søndag 28. mai kl. 1200.
 Innbyr gamle og nye medlemmer, særlig foreldre til våre rekruttskyttere og andre.
 Kaffeservering og sosial samvær.
 Vel møtt!

TRUDVANG SKYTTERLAG

Skytingens dag.
Skyting på lagets bane søndag 21. mai fra kl. 12.00.
 Premieutdeling for inneskyting.
 Bevertning, pølser og brus.
 Alle skyteinteresserte er velkomne!

ØYSTRE SLIDRE SKYTTLAG

Skytingens dag.
På lagets bane, fredag 26. mai fra kl. 18.00.
 Alle ønskes vel møtt !

Vel møtt !

**Styret
i Valdres skyttersamlag**

STILLING LEDIG

As Valdres og Valdres Trykkeri gir ut lokalavisa Valdres og driver moderne siviltrykkeri. Bedriften ligger på Fagernes. Selskapet har ca. 55 ansatte. I redaksjonen er vi 14 – inkludert desk. Avisa kommer ut tirsdag, torsdag, fredag og lørdag. Opplaget er 9.675. Avisa er språkdekt med nynorsk og bokmål.

Journalist

Vi har ledig stilling som journalist.

Vi ønsker oss en ungdommelig og engasjert medarbeider med journalistisk erfaring og relevant utdanning. Personen vi søker etter må foruten gode allmennkunnskaper ha god språkføring og må beherske alle typer nyhetsjournalistikk. Ansvar for dekningen av en el. flere kommuner kan bli aktuelt. Erfaring med nettjournalistikk er en styrke.

Stor arbeidskapasitet, nyhetsteft, initiativ og ryddighet er viktige stikkord som beskriver vår nye medarbeider. Vi legger stor vekt på å styrke den kvinnelige andelen i redaksjonen.

Bedriften har elektronisk bildebehandling, reportasjebiler og moderne tekniske hjelpemedier og systemer. Kantineordning og god pensjonsavtale m.v. Alle medarbeidere inngår i vaktturnus.

Nærmore opplysninger om stillingen gis av redaktør Torbjørn Moen, dir. tlf. 61 36 42 53, mob. 918 51 470 eller e-post:

torbjorn@avisa-valdres.no eller nyhets- og reportasjeleder Morten Stensby, dir. tlf. 61 36 42 59, mob. 918 51 460 eller e-post: morten@avisa-valdres.no

Leder av redaksjonsklubben er Egil Heggen, dir. tlf. 61 36 42 76 eller e-post: egil@avisa-valdres.no
 Begrunnet søknad med CV og relevante arbeidsprøver sendes:

Avisa Valdres v/redaktør Torbjørn Moen, postboks 54, 2901 Fagernes, innen 30. mai 2006.

VALDRES

Daglig
leser
24.000
avisa

VALDRES

Ferieavløser søker

Sjåfør med førerkort kl. C søker til renovasjonskjøring i Valdres.

MAGNUS NARUM
Renovasjon – anlegg - Tlf. 32 07 47 50 - 3550 GOL

SJÅFØRER

Vi søker ev sjåfør til distribusjonsbiler i Valdres og en sjåfør for bil og henger for sommersesongen.

Vedkommende kan påregne ytterligere engasjement.
 Snarlig tiltredelse.

Henv. Valdres Last AS, v/trafikkontoret

Tlf. 61 36 57 33 • post@valdreslast.no

COOP

Valdres BA

Coop Valdres BA har en omsetning på ca. kr. 165 mill. og eies av 4500 medlemmer.

Virksomheten omfatter 11 butikker i 5 kommuner. I 2006 åpner ny Prix i Sør-Aurdal og ny Byggmix i Vang.

Vi har:
 1 Mega
 1 kiosk
 7 Marked
 3 Byggmix og
 2 Kjøkken og hjem

Vi har ca. 130 medarbeidere som utfører ca. 80 årsverk.

COOP

Valdres BA

søker:

Butiksjeff Coop Mega Fagernes

Vi søker butiksjeff til Coop Mega Fagernes. Butiksjeffen skal lede og ha det daglige ansvaret for sin butikk.

De viktigste arbeidsoppgaver:

- Nå budsjett- og resultatmål.
- Utvikle fagkunnskap, service og kvalitet.
- Personalsvar.
- Motivere ansatte for salg og kundeservice.
- Følge gjeldene Mega konsept.

Kvalifikasjoner:

- Evne til å administrere og motivere sine medarbeidere.
- Jobbe selvstendig og ha god ordenssans.
- Positivt menneskesyn, med evne til å få ansatte og kunder til å trives i butikken.
- Evnen til å jobbe innenfor et kjedekonsept.
- Forståelse for kostnadstyring og økonomi.
- Lederfaring fra detaljhandelsbedrift.

Vi kan tilby:

- Konkurransedyktige betingelser.
- Personalrabatt.
- Gode muligheter for personlig og faglig utvikling.

Lønn etter avtale.

Nærmore opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til:
 Driftsjeff Sten-Erik Bergene, tlf. 61 35 68 23.

Søknad med CV sendes **innen 26. mai 2006**

COOP VALDRES BA
 v/Stein-Erik Bergene
 Postboks 53,
 2900 FAGERNES.

LASTEBILSJÅFØR

søkes for asfaltkjøring på Østlandet.

Tiltredelse snarest.
 Tlf. 959 73015
 Magne Stensrud
 Transport

Ekstrahjelp til oppvask og servering søker.

Henvendelse til Maria, på tlf. 61 36 01 77

2910 Aurdal, tlf. 61 36 01 77
 mail@munkekroen.com
 www.munkekroen.com

BUSSJÅFØRER

Bussjåfør søker til hel stilling med stasjoneringssted Beitostølen. Likeledes har vi ledige stillinger som reservesjåfører i vårt ruteområde, spesielt i Vang. Skriftlig søknad sendes

A/S JOTUNHEIMEN OG
 VALDRESRUTEN BILSELSKAP
 2900 Fagernes
 Tlf. 61 36 59 00 · Fax 61 36 59 25

Vi søker

tømrer/snekker

for fast ansettelse.

Kvalifikasjoner: Må kunne arbeide selvstendig. Erfaren, gjerne med svennebrev, men ingen betingelse.

For ytterligere informasjon, **ring 61 36 45 29.**

Skriftlig søknad sendes til:

Vaset – 2960 RØN
 GRUNNMUR • RESTAURERING • REHABILITERING • NYBYGG
 61 36 45 29 / 992 35 884 Fax. 61 36 45 30

Filefjell Reiseliv AS søker for perioden ultimo juni til primo/medio august 2006:

Omvisarar i Øye stavkyrkje

Omvisarar må kunne ta omvisning i andre kyrkjer i Vang på førespurnad, samt vakter på turistkontoret.

**Informasjonsmedarbeidarar
på turistkontoret ved Tyinkrysset**

Informasjonsmedarbeidarane må også pårekne seg å bli sett opp på vakt som omvisarar i Øye stavkyrkje.

For begge stillingane er det et krav om gode engelsk-kunnskaper, samt god kjennskap til lokal turistgeografi. Kunnskap i fleire språk er ein stor fordel. Vi ynskjer i hovudsak at sökjarar skal vera over 18 år.

Nærare opplysninger ved Dagleg leiar i Filefjell Reiseliv AS, Marit Blomlie, tlf. 61 36 77 11 eller post@visitfilefjell.no

Søknad med CV blir å sende innan 27. mai til: Filefjell Reiseliv AS, 2985 TYINKRYSSET.

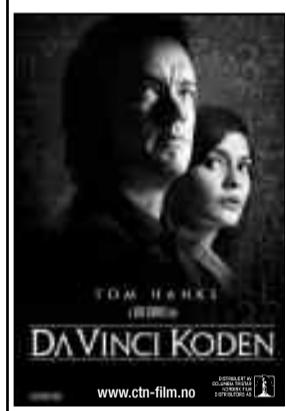
ARBEID UTFØRES

Brandholm's
Vinduspuss/RENGJØRING
2910 AURDAL · Tlf. 61 36 50 86/906 80 674

ALT I TAKARBEID
og beslag, nybygg,
rehabilitering
UTFØRES
Venåsen byggservice
2937 Begna.
Tlf. 61 34 80 89/
911 99670

UNDER-
HOLDNING

KINO
KVITVELLA KINO - FAGERNES
Nå er den her!
Filmatiseringen av
Dan Browns
romansuksess!

Lørdag 20/5 kl. 17.00
og 21.00. Alder 15 år.
Søndag 21/5 kl. 18.00
og 21.00 2 timer 26 min.
Filmen vises også fra
2. juni.

Mandag 22/5, onsdag 24/5
kl. 18.00. Alder 11 år.

Mandag 22/5, onsdag 24/5
kl. 20.00. Tillatt for alle.
Billetter til alle kinoforestillingene
kan også kjøpes i Brukertorget

Selge lekre barneklær?
Ring 64 90 88 44
www.virrevapp.no

Norsk kvalitet fra TYSSE skal lønne seg!
Stort modellutvalg, over 80 modeller
Forhandler:
Valdres Auto AS
2900 Fagernes
Tlf. 61 35 79 00. Fax 61 35 79 01
E-mail: gorm.hoe@moller.no

TIL SALGS
RUNDBALLER
Billig til salgs.
Tlf. 957 87392/952 31885

Blikkenslager'n AS
Kalplassen - Leira
Classic takplater
til gunstige priser.
Tlf. 61 36 18 85

MALING/BEIS
STORT UTVALG Kvalitet til
fornuftige priser
MAXBO
VALDRES
www.maxbovaldres.no
Tlf. 61 35 63 00

BYGGE!
Alt innen trelast.
Be om tilbud!
Fagernes coop
Tlf. 61 35 96 40
fagernes@byggogbo.coop.no

Rundballer
rimelig til salgs.
Tlf. 916 26932

Huskestativ
pent br. Evt. gratis mot
henting. Fagernes.
Tlf. 473 03377

ØNSKES KJØPT
Herrebunad
Valdres, ønskes kjøpt.
Tlf. 976 33972

BRUKT-BILER
Opel Omega 2,5 V6
95 mod., 138 000 km.,
Nova-svart, alle serv.
fulgt på Lomen Auto,
kr 80 000,-.
Tlf. 971 62013

Volvo 245
2,1 turbo, 77 mod., selges
kr 5 000,-.
Tlf. 906 24036

Opel Ascona 1,8 i
86 mod., s/v-dekk, årsavg.
betalt.
Tlf. 950 90217

BOLIG OG EIENDOM
Boligtomt i Moane
Øystre Slidre m/flott
utsikt, til salgs.
Tlf. 97 68 90 66

New Holland TS135A Plus

Vår største suksess noen gang

En kombinasjon av teknologi og eleganse!

Kampanjepris
535.000,-
eks. mva

Kampanjetilbudet gjelder til 31.5.
A-K maskiner
avd. Leira
Tlf. 61 35 87 60
Mobil 975 22535
www.a-k.no
Vår styrke - din trygghet

DYR

Golden retr. valper
etter sunne, friske for-
eldre selges. Lev. reg. i
NKK og med vet.attest.
Lev.klare i juni.
Tlf. 916 85157

TIL LEIE

Unn deg en Rorbu-uke i sommer
Stor fam.vennlig rorbu m/2 soverom på Frei
v/Kr.sund ledig enkelte uker i juni, juli og aug. Båt
og fiske, bading, turterring og kort vei til
Atlanterhavsvæien, Molde og Kr.sund.
Ring 470 25716 i dag!

Kjellerleilighet

ca. 11 km. fra Fagernes,
1 sov., ledig fra 1. juni,
delsv. møbleret.
Tlf. 46 47 17 64

Leilighet

m/2 sov. + egen veranda
ledig 1 mil fra Fagernes.
Tlf. 977 69677 e.kl.17

Hus i Aurdal

ca 120 kvm. ledig for
uleie fra 1/7. Nær
butikk, gang- og sykkel-
vei. Leie kr 3000,- +
komm. avg. pr. mnd.
Tlf. 957 60720

UNDERSKJELLING

**KURS: Vårens ville
vekster 15. – 17. juni.**

Påmelding før 1. juni til BEA BLOMLIE,
tlf. 997 34 235. Til hausten blir det kurs i:
Hakking (13. – 15. oktober.) Smiling/sveising.
Øystre Slidre Husflidslag

Maskinførerkurs

avholdes 16., 17. og 18. juni på Leira
av Hallingdal Kran- og løftekontroll.
Kursleder Jarle Ulvlund.
Start fredag 16. juni kl. 17.00.
Påmelding tlf. 61 36 13 36/971 58602

Sørensen Kjøreskole
Tlf. kontor 61 36 13 36 – Mob. 911 23275

Ta også kontakt for: Kran, truck, ADR, sikkerhetsrådgiver og fagbrev

SØRGEHØYTID

Vi er i nærheten når du trenger oss.
Ring 61 36 17 70 – hele døgnet

Øivind Sanden · Elinor Strand
Bjørn Gunnar Østgård

Kampenes Begravelsesbyrå

TAKK

† Hjarteleg takk

for blomar, helsingar, medkjensle og all venleg
deltaking ved vår kjære **Marit Hegges** bortgang.
Familien

† Hjarteleg takk

for blomar, helsingar, medkjensle og all venleg
deltaking ved vår kjære **Olav Bølands** bortgang.
Familien

† Hjarteleg takk

for blomar, helsingar og all venleg deltaking ved
vår kjære **Ola Hamres** bortgang.
Liv og Ove med familier

† Hjarteleg takk

for blomar og helsingar ved vår kjære **Tora
Bakken** sin bortgang.
Reidun og Arne med familier

† Takk

til kvar og ein som æra mor og oss og fylgde
Margit Gunbjørnsen til den siste kvilestad. Eit
godt minne vidare på vegen. Takk til vener som
sende oss blomar til heimen.
Kirsten og Aage

† Hjertelig takk

for deltakelse, blomster og telegram ved **Knut
Asbjørn Hommedals** bisettelse. Takk for gaver
til Redd Barna, det kom inn kr 21.422,-.
Reidun, Frode, Oddbjørn og Solrun

Urnene settes ned den 26.05.06 på Mjeldheim
kirkegård i Indre Arna, for nærmeste familie.

† Hjarteleg takk

for blomar, varme helsingar og all venleg deltag-
ing i høve vår kjære **Ambjørg Bergo** si gravferd.
Takk og for pengegåva til LHL Valdres. Ein sær-
skilt takk til Kårstogo på Ø. Slidre Alders- og
Sjukeheim, der Ambjørg fekk god og kjærleg
pleie gjennom dei siste åra av livet.

Familien

Tusen takk

for blomster, gaver og
hilsninger til bursdagene
våre, og blomster i for-
bindelse med sykdom.

**May Bendiksen og
Alistair Peters**

REISELIV

**Oppland
Arrangement**
Tlf. 61 12 06 00
www.opplarr.no

KIEL

med M/S Kronprins Harald
3 dagers tur.
Avreise Fagernes
10.06. – kr. 650,-
Snarlig påmelding!

PROGRAM

Fredag 26. mai

Alt program fredag foregår på Quality Hotel & Resort Fagernes

- Kl. 10 - 16** Kurvsmaking fagjuryen
- Kl. 15** Klokkerstua åpner. Mange smaker fra Valdres
- Kl. 19** Restauranten åpner
Velg mellom 3 til 7 retters meny
- Kl. 20** Teltet åpner
Puben åpner
Oppvarming ved BarMates
- Kl. 22** **Åsmund Åmli Band i teltet**
TOPO Music spiller opp til dans i Paviljongen
- Kl. 23** Karjolen åpner

Pris inngang kr. 200,-
Gir adgang til alle hotellets fasiliteter

Lørdag 27. mai

- Kl. 10 - 15** Marked i Gullsmedvegen og ValdresHus
LANSERING AV ÅRETS SPEKEKURV
Kom og smak hos produsentene
Premiering av beste kurv – fagjuryen
Prøvesmaking og salg av annen lokal mat
Utstilling av lokal kunst og håndverk
Underholdning
Presentasjon av nytt matprodukt fra Valdres (hemmelig)
Alle butikker i Fagernes har åpent til kl. 15.00
Kom gjerne i bunad!
- Kl. 14** Klokkerstua åpner. Mange smaker fra Valdres
- Kl. 19** QUALITY HOTEL & RESORT FAGERNES
Presentasjon av nytt designprogram og logo for merkevaren Valdres
- Kl. 20** Aperitiff
Valdresgildet i Strandefjordsalen
Kåring av beste kurv – Publikumspris
- Kl. 22** **Mø Tre** spiller opp til dans i Strandefjordsalen
- Kl. 21** TOPO Music spiller opp til dans i Paviljongen

Pris middag kr. 395,-
Inkludert underholdning og dans

For bestilling kontakt Quality Hotel & Resort
Fagernes tlf: 61358000
eller mail qr.fagernes@choice.no

Jeg vil gratulere...

(Fullt navn på jubilanten)

Tekst:
.....
.....
.....
.....

Innrykksdato:

Ønskes bildet i retur: JA NEI

Avsender:

Tlf.

Adresse:

- Vi forbeholder oss retten til å stryke hemmelige koder, støtende innhold, intern spøk og lignende
- Bilder med fordreide eller maskerte fjes blir ikke brukt
- Hilsenen skal være på maksimum 30 ord
- Blir det flere hilsener til samme jubilant, er det mulig vi må begrense antall bilder.
- Innleveringsfrist for kl. 12 to arbeidsdager for innrykk
- Tjenesten er gratis.

Send hilsinga per post: Avisa Valdres, postboks 54, 2900 Fagernes
via nett: www.avisa-valdres.no eller e-post: gratulasjoner@avisa-valdres.no

KJEMPEUTVALG
blomster og hageartikler

Mandag-fredag 10-20
Lørdag 10-18
Søndager og helgedager **12-18**

Hjem Blomster & Hagekjeden

Outlander 800 MAX

- Best **YTELSE** sin klasse
- Visco-Lok diff. m/aut. sperring
- 305 mm bakkeklaring
- Kan også leveres som 1-seter
- Kan påmonteres lastekasse
- Startsporre (D.E.S.S.)
- Kan registreres for kjøring på vei

Vang Auto-Service A/S
2975 Vang i Valdres
Tlf.: 61 36 75 00

SURSUSO

www.brp.com

Trykkfeil

Ved trykkfeil i annonser er avisas ansvar begrenset til maksimum annonsens verdi.

HARDI - ÅKERSPRØYTER

MASTER PRO – det hydrauliske alternativ

NK SPRØYTA = Markedslederen

SPESIALTILBUD
frem til 15.6.

Stabilitet og presisjon i fokus.
Modellutvalg fra 800 til 1200 liters tank.
Bommer på 12, 12-5, 15, 16 og 18 m.

Oppfyller alle krav til funksjonstest.
Modeller fra 400 ltr. og 8 m. bom,
til 800 ltr. og 10 m. bom.

avd. Leira
Tlf. 61 35 87 60
Mobil 975 22535
www.a-k.no

BOLIG OG EIENDOM

ILLUSTRASJONSFoto

- husene folk snakker om

Tomannsboliger - Leira

Prosjekterte tomannsboliger, med bruksareal fra 85-116 m². Idyllisk beliggende på Forsøddin, det nye tomtområdet ved Strandefjorden. Priser fra kr 1 440 000,- for malingsklar leilighet. Ta kontakt nå for mer info!

Tel 61 13 27 50 Mobil 911 67 868
E-post tore@boligpartnerhus.no
www.boligpartnerhus.no

e-post: redaksjonen@avisa-valdres.no

Sett noe? Hørt noe? Tips oss! Tlf.: 61 36 42 00, e-post: redaksjonen@avisa-valdres.no

BYGDE

PULS

TIL
ETTERTANKE

Meningen med livet?
Det lurer jeg på når nyhetsbildene bombar der meg. Kanskje Skaperen, hvem han nå er, lur er selv innimellom?

Liv Jacobsen, filmbyråenes leder

TEIKNE-
KLUBBEN

SLY: Trym Gjerdalen på åtte år har sendt oss ei tegning av figuren Sly. Tittelen på tegninga er Sly Trym.

DAGENS
HISTORIE

- Hvorfor gikk du ikke til politiet med en gang du fant gullringen?
 - Jeg hadde tenkt å gjøre det, men så kikka jeg inni den, og der sto det «Din for alltid».

G.G.

VALDRES-
MAL

Å ufye seg - å skite

Katten ha ufye se (katten har skite inne på golvet)

Liagrendens syforening

SYLVSMED: Kjersti Løvold i koncentrert arbeid om det som skal bli ei bunadsølje.

**VIL GJERE
HOBBYEN TIL
LEVEVEG**

Ung sylvsmed med eigen design

Nyleg opna Draupnir Smykkedesign utsal og verkstad i Kampengården på Fagernes. Her vil Kjersti Løvold lage både smykke av eigen design og tradisjonssmykke til drakter og bunader.

Løvold (27), opphavleg fra Nord-Møre, satsar på å gjøre hobbyen til leveveg. Ho er utdanna sylvsmed frå Høgskulen i Telemark, og har jobba med faget i seks år. Delvis som tilsett hjå andre, delvis som hobby. Namnet Draupnir har ho henta frå norrøn mytologi. Draupnir var, som mange kanskje veit, ringen til Odin.

Handlaga

Sambuar frå Valdres er hovudgrunnen til at Løvold for eitt år sidan kom hit til dalføret. Og no har ho altså opna eiga forretning i Kampengården sentralt på Fagernes, i same lokale som Galleri

Oxen, lærforretninga til Erik Nimm.

Løvold fortel at det er reint handverk ho satsar på, alt er handlaga.

- Eg har sjølv arbeidsbenken inne i forretninga, slik at folk kan sjå på både teknikkar, materiale og verktøy som blir brukt, seier Løvold. Frå hausten vil ho også tilby kurs for folk som vil lære litt enkle teknikkar sjølv.

Sylv til valdresbunad

Sjølv om det er fleire sylvsmedar i Valdres frå før, er ho ikkje redd for at det blir for mange.

- Alle har sine spesielle uttrykk, og mitt skil seg frå dei an-

Smykke: Eigen design vil prege ein god del av det som blir laga i Draupnir Smykkedesign.

dre i Valdres. Difor trur eg at vi utfyller kvarandre, seier Løvold. Ho vil satse ein god del på smykke av eigen design. Det vil også vera muleg for kundane å koma med sine eigne utkast til design, slik at smykka kan lagast ut frå spesielle ønske.

- Sjølv sagt blir tradisjonssmykke både til drakter og bunader ein viktig del. Sylv til valdresbunad må eg ha eit godt utval av, men eg vil også lage noko bu-

nadsylv frå andre distrikt, seier Løvold.

Tor Harald Skogheim
 tor.harald@avisa-valdres.no

På fugleleik

KAMERAINFORMASJON: Orrfugler i intense tak. Leiken er aktiv fra april til begynnelsen av mai. Bildet er tatt med ISO: 800 Blender: 4 Bennvidde: 600 mm Lukker: 1/320

For dem som ønsker å oppleve litt action i naturen er fugleleik noe som absolutt kan anbefales.

Skal man aktivt oppsøke en tiur eller orreleik er det viktig å ta hensyn til fuglene for ikke å forstyrre mer enn høyst nødvendig. Fuglene svir ikke av all denne energien bare for underholdningens skyld, men spillet er viktig for reproduksjon og utvelgelse av neste generasjon med fugler. Forstyrrer man fuglene mye under leiken, kan dette få negati-

ve konsekvenser for bestandsutviklingen.

Kamuflasje

Ønsker man å komme tett inn på spillende fugler, er eneste muligheten å sette opp en kamuflasje i form av et telt eller barhytte som glir mest mulig inn i terrenget. Kamuflasjen bør settes opp i den ene kanten av spillplassen slik at man får god oversikt, og ikke blokkerer det mest attraktive området på spillplassen. Tenk også på hvor sola står opp for å få ønsket vinkel til sollyset og at man også får mulighet for sollys inn på leikplassen. Gjør nødvendige avtaler med grunneiere på forhånd slik at det ikke blir bråk.

Kvelden

Tiur og orrfugl setter seg ofte inn i nærheten av spillplassen før midnatt. Det er derfor viktig at man går inn i området om kvelden før det begynner å skumre, slik at man ikke stokker fugler på morgenkvisten. Ha med en god sovepose og liggeunderlag, og få noe sovn før «showet» star-

ter i grålysningen. Det å komme traskende inn om morgen, og prøve å snike seg inn på spillende fugler, er lite vellykket og vil nesten alltid føre til at man skremmer vekk mange av fuglene.

Lysforhold

Fotografering av fugleleik kan være utfordrende siden det er lite lys tidlig på morgen, og fuglene kan være svært aktive. Stativ er derfor helt nødvendig, spesielt hvis man har på teleslinse eller bruker videokamera. Teleslinser fra 300 millimeter og oppover egner seg godt til tiur- og orreleiker, men kan bli tungt å bære over lengre avstander. Det fine med disse teleslinserne er at bakgrunnen blir uskarp og behagelig, og får fram fuglene på en flott måte. På trege lukketider er snorutloseren kjekk å ha med.

Ligger man tett på leiken kan det bli spennende bilder med normalobjektiver (50 mm) eller mindre teleslinser. Spesielt når morgentåka driver over myra eller skogen i gyllent morgenlys, gir dette fine kulisser for miljø-

bilder av fugleleiken. Fuglene trenger ikke her å være så dominante siden landskapet rundt er det som blir hovedmotivet.

Vent

Uansett valg av optikk og utstyr er det viktig å være mest mulig stille inne i kamuflasjen. Et tips er å vente med å fotografere til det blir god fart i leiken, i tillegg til at man svinger linsa forsiktig og i en jevn bevegelse. Stort sett blir det bedre fotolys

litt utover i leiken slik at det er lurt å ha litt is i magen, og være avventende i starten.

Opplevelsen av å ligge tett inn mot en leik er stor. Sjeldent føler man seg så tett på naturen som når fugleleiken er på sitt mest intenst og den trolske morgentåka ligger svakt over leiken. Er man stille og tar hensyn til fuglene kan man her fotografere og observere et av naturens vakreste eventyr, uten å forstyrre fuglene nevneverdig.

ØYE-BLIKKET

Fotograf Ole Jørgen Lidden gir tips om hvordan du skal fange ulike øyeblikksopplevelser til bildemappa di på pc-en eller fotoalbumet i bokhylla.

Vårens

brumlebie

De fleste har sitt favorittvårtegn. For noen er det kanskje den første humla som flyr rundt på jakt etter den første sup nektar og helst et proteinrikt måltid pollen i «gåsungetreet».

Alle humler som du ser tidlig om våren, er fruktbare hunner, ofte kalt dronninger. De durer av gårde i sin langhårete, ofte gulrødmønstrete pels, på jakt etter livgivende næring. Ikke unødig kalles de - bumble bees (brumle/buldre bier) - på engelsk. Vingene, som det er fire av, fungerer nærmest som helikopterrotorer, med en svingsfrekvens på 200 i sekundet! Litt trege og tunge er de etter vinterdvalen, men de har tross alt ligget i seks-sju måneder med frostvæske i kroppen.

Mye jobb

Kun befruktete hunner, som er klekket og utviklet året før, overvintrer. Det er disse unge, men store humlene, som i mars-april lokkes fram fra vinterdvalen av vårsola. Mye energi trenes nå til et omfattende arbeid utover forsommelen med bygging av bol, egglegging og yngelpleie. Den kompliserte afferden styres av genene. De unge humledronningene har ikke gjort dette før og har ingen å se etter!

Humlebolet legges gjerne i et musehull i bakken føret med hår og gammelt gras, i en sprekk i steinura, i en fuglekasse eller i en husvegg. Hele bolet kan i første omgang være så stort som et eggglass. I bolet formes små ovale vokskrukker som fylles med pollen og nektar, før dronningen legger 10-12 egg i en av dem.

Kokonger

Dronninghumla legger seg oppå krukka for å bidra til en viss temperatur for eggene. Etter omkring fem dager kommer små hvite larver og disse går løs på matlageret. Maten er meget

næringsrik, og larvene fyller snart hele ynglehammeret. Gjennom en åpning, mates så larvene videre av en stresset mor med nyinsamlede godsaker fra et økende antall sommerblomster.

De utvokste larvene har spinnetrådkjertler, og de vikler seg etter hvert inn i en kokong. I kokongen skjer omformingen til ferdig humle. Hele dette viktige stadiet i insektets liv tar to til fire uker, alt etter lufttemperaturen. Disse nye humlene er det første kullet med arbeidere i bolet. Arbeiderne, som også er av hunnkjønn, er oftest vesentlig mindre enn humlemor. De er sterile og vil ikke kunne gjøre dronningen rangen stridig som egglegger.

Humlehønning

Etter en nå meget strevsom tid for «hennes majestet», har hun nå fått sine første tjenere. Hun kan trekke seg tilbake for i hovedsak, å koncentrere seg om egglegging. Humlene flyr ofte flere kilometer på sine turer, takket være sin store muskelkraft. De frakter pollen i «kurver» av hår på beina, og nektaren tas inn i kroppen gjennom den lange tungen. Overskudd av nektar og pollen lagres. Eldre mennesker husker barnas skrekkblandete begeistring når slåmaskinna reiv opp en grastust og avdekket et saftig humlebol. Å suge ut honning fra vokscellene smakte fortreffelig for små søtsultne munner.

Humlene er fredsommelige dyr hvis de ikke blir utsatt for trusler i nærtheten av bolet. Men det kan være fort gjort for en liten barnefot å trække nær innflygingsåpning i åkerkanten eller i husveggen. Mange har smertelig erfart at humla «brenner».

Tjenerkorpset

I virkeligheten har humlene en kraftig hul brodd, koplet til en giftsekk, som de forsvarer seg med. Brodden er glatt, slik som hos vepsen, så de kan stikke flere ganger. (Tambien har brodd med mothaker og får brodden revet ut av kroppen ved første stikk med døden til følge.) Blir du for nærgående mot en matsamlende humle, så kan den løfte det midterste av de tre beinparene mot trusselen, for å fortelle at nå er du nær nok. Oftest flyr de uanfektet vekk fra forstyrren.

I løpet av sommeren kommer det stadig nye kull med sterile hunner. I et livskraftig bol i lavlandet, vil det kunne være opp mot hundre arbeidere som betjener en dronningen. I august er det full sommer og varme dager. Det samles inn mye næringsrik mat av det nå tallrike tjenerkorpset. Sommerens siste kull har mange som samler mat for

Har humler som hobby

Artikkelforfatteren, Bodvar Sonstad, er lege på Beitostølen Helsesportsenter, og har vært der i tre-fire år. Han har humler/insekter som hobby og har «forsket» litt på humlesituasjonen i distriket, særlig i fjellet på denne siden av Jotunheimen. Han er interessert i opplysninger om humler i Valdres fra leserne, også fra fjellet, gjerne på e-post: bodv@online.no.

PROFF NYBEGYNNER MED DRONNINGS RANG

seg, og disse humlene vokser seg ekstra store. Hormonelle forhold hos dronningen påvirkes av næringstilgangen. Hun legger nå en annen type egg som utvikler seg til fruktbare individer: Nye dronninger og hanner. Gammeldronninga og arbeiderne, som nå er utslett og pjuskete, dør utover høsten.

Vinterdval

En seinsommerdag forlater de ferske hunnene bolet der de har vokst opp. Ute i vegetasjonen griper hanner, fra ulike bol, tak i « neste års » dronninger og paringen skjer. Hannene har da gjort sitt første og siste nødvendige oppdrag. Etter få dager er de historie. De ny dronninghumlene fortsetter å samle næring utover seinsommeren for å være best mulig rustet til et halvt år med vinterdval. Så finner de seg et overvintringssted, slik mødrene gjorde året før. Sirkelen er sluttet.

At mange humler omkommer i naturen og dels i trafikken, er ikke så stor trussel for bestanden, det er en del av livets gang. Det som gir grunn til bekymring, er det vi gjør av ueheldige omlegginger i kulturlandskapet.

Jordbruks med store ensartete flater dekket av en enkelt nytteplante (monokultur), som følge av industrielt jordbruk, er ikke til fordel for humlene. De fleste artene liker seg best i rufsete åkerkantene og beiter, på åkerøyene, men også i hager og vegkanter der det er variert flora. Mange lever i høgfjellet.

Majestetisk

Kjemiske sprøytemidler kan bokstavelig talt være livsfarlige for insekter som er avhengig av

SISTE REIS: Trafikkdød hagehumle fraktes bort av maur.

blomster for å overleve, samtidig som de skal gjøre en meget nyttig bi-jobb! I England er det vist at enkelte humlearter har gått tilbake, man frykter tilsvarende i Norge. Menneskenære og sårbarer dyr, slik som humlene, er viktige «signalarter» for hvordan vi har det her på jorda.

Men glem det triste, i alle fall for en stund, når den første vårlige brumlebien kommer durende som et turboprop helikopter, i majestetisk forakt for mulige tyngdelover som ikke er helt på dens side.

Stopp opp, og opplev vårens varme og sjarm i synet av et rart, busette og nedstøvet vesen som ufortrødent farer over de fargerike blomstene som vi er så glade i og avhengig av.

Bodvar Sonstad

redaksjonen@avisa-valdres.no

Vingene, som det er fire av, fungerer nærmest som helikopterotorer, med en svingefrekvens på 200 i sekundet.

Litt trege og tunge er de etter vinter-dvalen, men de har tross alt ligget i seks-sju måneder med frost-væske i kroppen.

DETTE ER SAKA

- Humlene, sammen med blant andre maur, bier og veps tilhører ordenen: Årevinger (Hymenoptera).
- Det er påvist litt over 30 humlearter i Norge fra to slekter: Humler (Bombus) og snyltehumler (Psithyrus). Mange av disse artene er uvanlige i store deler av landet.
- Omkring åtte arter i Norge lever som «snyltehumler». Snyltehumledronningene overtar bolet med arbeidere og voksceller etter å ha drept den opprinnelige dronningen.
- Artene kan dels skilles på fargestripene, men det kan være nødvendig å studere detaljer på kroppsdelene med sterkt lupe. Fargemønstret på arbeidere kan fravike en del fra dronningenes farger.
- Det er tre humleindivider: Store fruktbare hunner (dronninger), ofte mindre, sterile hunner (arbeidere) - og fruktbare hanner (droner) som lever kort tid om seinsommeren.
- Humlene har en glatt, hul brodd i bakkroppen som kan stikke og sprøte inn gift fra en kjertel. Kjennes ut som «brenning».

HOROSKOPET uke 21

VANNMANNEN (21. januar – 18. februar)

Du er flink til å se muligheter der andre bare ser problemer, og dette kan føre til at du får et meget interessant tilbud. En reise kan også bli aktuell, og du føler at ting skjer i stort tempo med deg som hovedperson akkurat nå. I helgen kan en avtale som går i vasken legge en liten demper på humøret, men enda bedre alternativer vil snart melde seg!

FISKENE (19. februar – 20. mars)

Verden er kanskje ikke altfor snill mot deg om dagen, og både overskuddet og pågangsmotet har tydeligvis gått og gjemt seg. Bruk derfor så mye tid du kan på deg selv, og gjør det du har lyst til. Før du vet ordet av det er du på denne måten tilbake i god, gammel form. I helgen står mulighetene i kø, og romantikk kan fort bli resultatet av et tilfeldig møte.

VÆREN (21. mars – 20. april)

Du er i harmoni med alt og alle om dagen, livet tar på deg med silkehansker og det er godt å leve for Væren. Dessverre er ikke dette noe en evigvarende situasjon, så det er absolutt ikke dumt å beholde beha på bakken og prøve å fungere noenlunde som normalt. Det vil du ha igjen for når hverdagen etter setter inn. I mellomtiden; Kos deg!

TYREN (21. april – 21. mai)

Det er liten vits i å gå rundt og være sint på seg selv, det som er gjort er gjort. Kunsten ligger i å lære av sine feil, og klarer du det har du egentlig oppnådd ganske mye. Prøv å fordele din tid rettferdig mellom alle dem som ønsker en bit av den, og glem for all del ikke dine egne behov! En sak som har bekymret deg i det siste er på vei til å forsvinne av seg selv.

TWILLINGENE (22. mai – 21. juni)

Du står foran en uke full av utfordringer som du vet vil kreve mye av deg. Husk at ingen kan forlange at du gjør mer enn ditt beste, ikke engang du. I slutten av uken vil det dukke opp et meget gunstig tilbud, allikevel bør du rádføre deg med andre før du slår til. Bruk helgen til aktiviteter sammen med andre, samværet vil gjøre deg godt.

KREPSEN (22. juni – 22. juli)

Du føler deg trygg på deg selv, og selvtiliten din gjør at du løser de fleste oppgaver uten problemer. Også på det romantiske området har du suksess, men vær oppmerksom på at det her også er duket for en del sjalusi fra andre. I slutten av uken kan du gjøre det skarpt økonomisk dersom du tør å følge din intuisjon.

LØVEN (23. juli – 23. august)

Prøv å ikke gjøre altting så vanskelig, husk at enkle løsninger ofte kan fungere vel så godt. Det vil heller ikke skade om du bruker litt mer tid på planlegging, det vil i så fall spare deg for mye dobbelt arbeid. Stol ikke for mye på et løfte som blir avgitt i en presset situasjon. Et nytt bekjentskap gjør helgen interessant. Vær ikke for gjeng mot deg selv.

JOMFRUEN (24. august – 23. september)

Dette blir en skikkelig travel uke for mange i Jomfruenes tegn. Forbedrelser til en helt spesiell anledning tar mye tid, og hjelp du er lovet viser seg å ikke være så lett å finne. I midten av uken kan en vanskelig sak av økonomisk karakter ta en ny retning, noe som gir deg et kjærkomment pusterom. Sørg for å få litt tid for deg selv i helgen.

VEKTEN (24. september – 23. oktober)

Du formelig tørster etter at det snart skal skje noe spennende i livet ditt, og er absolutt klar for å kaste deg ut i eventyret. Tenker du etter vil du nok finne at dette ligger rett foran nesen på deg, det eneste som kreves er litt initiativ og en god porsjon mot. Tenk allikevel litt på morgendagen før du gjør noe drastisk!

SKORPIONEN (24. oktober – 22. november)

Tålmodigheten din vil virkelig få noe å kjempe med denne uken, hvor det noen ganger vil virke som om du er den eneste som klarer å gjøre noe riktig. Den beste medisinen er å bite tennene sammen og forsøke å beholde humøret, klarer du det vil du se at ting letter betraktelig fram mot helgen. En sjanse til å oppleve litt ekstra luksus bør du ta med deg.

SKYTEN (23. november – 21. desember)

Du har veldig lyst til å ta noen sjanser for å oppnå et av dine mål fortere, men tenk også litt over hva du risikerer å tape. I forbundelse med et spesielt arrangement kommer du til å få mye oppmerksomhet, og dette kan du bruke til din fordel i tiden framover. Et bestemt vennskap betyr stadig mer for deg, og en romanse kan gro fram hvis du er klar for den.

STEINBUKKEN (22. desember – 20. januar)

Det meste går veldig bra for deg nå, men allikevel er det en del fare-signaler du bør være oppmerksom på: Først og fremst gjelder dette en del forhold innen familien, men det kan også spøke for en økonomisk nedtur dersom du ikke disponerer pengene klokt. Et forslag som blir presentert for deg i slutten av uken er antakelig bedre enn det virker.

Foto frå stølsliv i Valdres

**Vi treng hjelp frå
lesarane til å finne
fram biletene frå
stølslivet i Valdres.**

Stølslivet er ein av dei viktige faktorane som gjev Valdres identitet. Stølslivet har i hundrevis av år stått sterkt her i dalen – fjellviddene var eit nødvendig sup-

plement til ressursgrunnlaget for dei mange små gardane nede i bygda.

Det spesielle for Valdres er at tradisjonen med å flytte til fjells med buskapen framleis er i levande live her i distriktet. Sjølv om mange stølar er nedlagde, er det likevel ingen andre område i landet som framleis har så mange stølar i drift som nettopp Valdres.

Pratar du med ei gammal budeie, vil ho fortelja om slit, mykje arbeid og stort ansvar – men og

Lokking: Biletet er henta frå boka Norske Gardsnavn og syner Ingrid Løken som lokkar på kyrene på Løkjessølen ved Syndin, truleg i 1910.

så om uvanleg mange flotte minne, godt samhald, ro og fine kveldsstunder.

Men minna er kanskje aller sterkest for dei ungane som har fått vekse opp med eit aktivt stølsliv. Dei hadde ikkje på same måten ansvaret, og vil truleg i større grad minnast dei lyse og gode sidene ved stølslivet – roa, rytmien, nærlæringa, friheit, leiken, lyset, luktene og alle lydane.

Rundt om i dei fleste heimar finst det heilt sikkert gamle

fotografi og album med mange gode biletar frå liv, leik og arbeid på stølane. Dette ynskjer vi i sumar å laga ein fotoserie av her i avis. Gjennom sumarmåndene vil vi under vignettene «Stølsliv i Valdres» presentere biletene.

Men utan hjelp frå lesarane, blir det heller ingen biletserie. Plukk difor fram gamle biletar som syner stølsliv i vid forstand; arbeid, folk og dyr, ysting, liv og leik – nær sagt alt muleg som er knytt til stølane.

Det er fint om du har litt opplysningar om biletet, gjerne kven som er med, kvar og når det er teke.

Send biletene dine til «Valdres», Boks 54, 2901 Fagernes, og merk konvolutten med «Stølsliv». Du kan også sende skanna biletene elektronisk til redaksjonen@avisa-valdres.no. Vi honorerer biletene som blir brukte med skrapelodd.

Helge Gudheim

helge.gudheim@avisa-valdres.no

KLASSISK

Terje
Eklund

Wolfgang Amadeus Mozart: Fløytekonsert i G-dur KV 313. Fløytekonsert i D-dur KV 314. Andante i C-dur KV 315. Rondo i D-dur KV 184 Anh. Sharon Bezaly, fløyte, Osterbotn Kammerorkester, Juha Kangas, dirigent. (BIS 1539)

«Mozart-året» fortsetter sin gang. Derfor mer musikk av ham i denne spalte. Når vi ser den lange rekken av verker som Mozart (1756-1791) rakk å skrive i løpet av sitt korte liv kan man ikke bli annet enn mektig imponert. Det var knapt det instru-

Vidunderlige fløytetoner

ment han ikke skrev musikk for. Mozart var glad i fløyte og skrev flere verk for dette instrumentet. Derav to konserter. Disse finnes i utallige innspillinger. Nå har den israelsk-fødte fløyten Sharon Bezaly, bosatt i Sverige, spilt inn konsertene på en CD for det svenske velrenomerte plateselskapet BIS, som for øvrig eies av hennes mann, Robert von Bahr. Han er også produsent for platen. Sharon Bezaly har en vidunderlig fløytetone, og sammen med det finske Osterbotn Kam-

merorkester, under sin dirigent Juha Kangas, leverer de en av de beste innspillingene som har vært gjort av disse verkene på år og dag. Bezaly er en internasjonal musiker av stort format og har blant annet vært elev av den store franske fløyten Jean-Pierre Rampal.

Begge fløytekonsertene, i toneartene G-dur KV 313 og D-dur KV 314, ble skrevet i 1778 mens Mozart opphold seg i Mannheim. Den mest kjente og oftest spilte, er konserten i D-dur. Det

antas at konsertene er skrevet for hertugen av Guines, som etter Mozarts eget utsagn var «uforligelig på fløyte». D-durkonserten har et vær av ungdommelig friskhet over seg, og hele verket er preget av eleganse og det overlegent artisteri. CD-en med Sharon Bezaly innholder også to mindre, men absolutt sjarmende, komposisjoner for fløyte og orkester, nemlig Andante i C-dur KV 315 og Rondo i D-dur KV 184 Anh.

Nasjonalgrense ved Høljarast...

Som eit apropos til vår serie om dei lokale dialektane, tek vi med ein del av ein artikkel som Aasmund Olavsson Vinje (1818-70) skreiv i Skilling Magazin i 1866. Han skreiv mellom anna følgjande om det store kultur- og språkdelet ved Høljarast, på grensa mellom Etnedal og Nordre Land:

«Det mest merkande ved denne Høljarast er elles det at den som grense mellom Valdres og Land, er grensa mellom to nasjonalitetar. Professor Munch og slike granskarar vilja vita, at dei ei-

gentlege norrørar kom nordan og vestan, og dei sokalla goter sunnan og austan. Me finna òg den dag i dag på mange stader i dalmynningane ned mot slettelandet ei tverr grensa mellom serskilde nasjonalitetar. Tungemål og lekamsbygning og kledebunad og husbygnad og heile stell er eit reint anna.

Og ingen stad har eg funne denne folkegrensa greiare enn her ved Høljarasti. Før du kjem dit, har du flatbuen, men rett som du er uppe på Høljarasti, kjem valdrisen med knebrøker og raud-

topphuve og friskare og betre mål, men därlegare husstell. Det er eit nytt folk, eit anna land, du er komen inn i. Du hører det med eitt i ordet Land, f. eks. Lendingen seier *Lain*, men valdrisen greitt og klårt *Land*. Lendingen seier *Vaildres*, men valdrisen greitt *Valdris*.

Det var alltid strid mellom slike nasjonalitetar. Det stod mangt eit slag her ved Høljarasti mellom valdrisar og lendingar, og mang ei åstadsak vart avgjord med kniven og gardstauren. Du finn endå mangt etter av denne gamle stri-

den mellom slike grannefolk. Lendingen kjenner seg liksom ein meir uppslipa mann med finare folkeskikk og kledebunad og heile stell. Men valdrisen trur seg ikkje mindre i si gamle kufta og skinnbrok. Og i slagsmål vinn den spreke valdrisen, og når dei kjem i ordkast er det likeso stor sprett og spenn i målet til valdrisen som i kroppen hans. Han er meir tungvind lendingen, um han tidt kan vera nok størr og sjå drustegare ut. Men han finn det tyngre enn valdrisen å krabbe upp i gjennom Høljarasti.»

TROLL I ORD: Aasmund Olavsson Vinje skreiv i 1866 at det hadde stått mange slag ved kulturgrensa på Høljarast. Lite visste han om at det berre skulle gå 74 år til det verkeleg stod eit slag på staden – då det våren 1940 kom til harde trefningar mellom invaderande tyskarar og norske troppar.

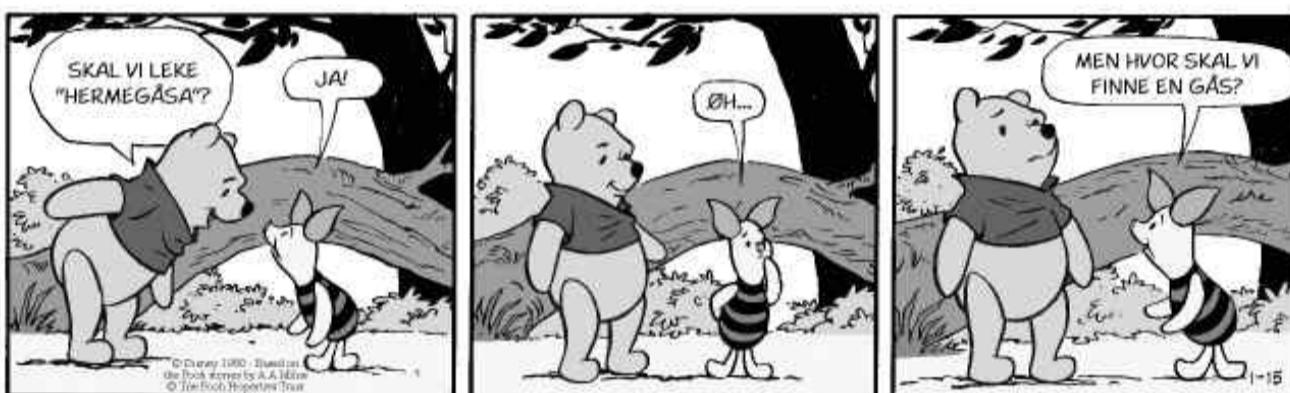
Zits

Hårek

Ole Brumm

Bustenskjold

Kari som sto ute i den kalde høstkvelden, hørte skuddet borte fra Residensen, og det svartnet for øynene hennes. Nå hadde nok Jens gjort ende på sitt stolte liv. Han hadde ikke ørket skuffelsen over at hun hadde glemt levere inn tippekupongen, når den var kommet ut med førstespenningen.

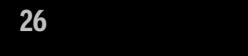
Før hun mest visste om det sjøl, sto hun og dundret på døra i Plassbakken. Øyeblikket etter stakk den gamle hedningen skjegget ut i dørgløtten. - Er det noe som står på? spurte han. - Ja, han Jens har skutt seg, hikstet hun og sank rett ned over dørterskelen. Hun hadde ikke tålt påkjenningen.

Som i ørske før hun videre inn gjennom skogen. Hun hadde ikke noe mer å leve etter hun heller, når hennes ektemann og støttestav var borte. - Hva ville livet bli uten Jens og de mandige bartene? - Akk, slik som hun hadde glemt levere inn tippekupongen, når den var kommet ut med førstespenningen.

Plassbakken klodde seg i nakken og så betenk ut. Dette var nifse nyheter en søndagskveld. Og hva skulle han gjøre med frua som lå her som en sekk? - Kanskje hun var død hun au? Redd for det verste la han seg på all fire for å lytte på hjertet hennes. Det var hjertet det kom an på.

26

Sigurd Lybeck

FØLJE-TONGEN

Frøken Koreanski

- De ønsker å få et blikk inn i fremtiden, er det ikke så? spurte hun, da jenta hadde satt seg.

- Ja, hvis je tør, så, svarte jenta og fniste litt.

- Det kunne være farlig også!

- Nei, langt ifra. Dem hender det nok ikke noe annet enn godt, trøstet Sonni. - Men det koster altså ti kroner!

- Vær så god! Jenta halte opp en tier og la på bordet.

- Takk! la meg få se Dem inn i øynene, sa Sonni. - Jeg bruker ikke kortene på så unge piker!

Jenta så opp og lot Sonni få granske øyne. De var store og blå og fulle av spent undring.

- De er datter av en prest, sa Sonni. - Og hva fremtiden angår er den meget lys. De kommer til å møte en ung mørk mann om ikke lenge, men si ikke ja med det samme. Sett ham på prøve en stund til han blir mer moden. Je ser at det vil lønne seg for dere begge. Men, som sagt, fremtiden blir meget lys.

Sonni la seg tilbake i stolen og lot som hun tørket sveden av pannen. - Ja, de skjønner det er anstrengende å se inn i fremtiden, sa hun.

Jenta smilte og skjønte det: - Er jeg så ferdig? spurte hun lykkelig.

- Ja, vær så god! Den neste kan komme, sa Sonni og tørket seg etter over pannen.

Jenta neide og gikk, og tjenestejenta til doktoren kom inn. Godt at Marius sa det, så jeg kunne vite det, tenkte Sonni og ba henne ta plass.

Lørdag 20. mai

Kl. 21.00 Natrradio v/Ida Skrindsrud og Kåre Bråten.

LOKAL-RADIOEN

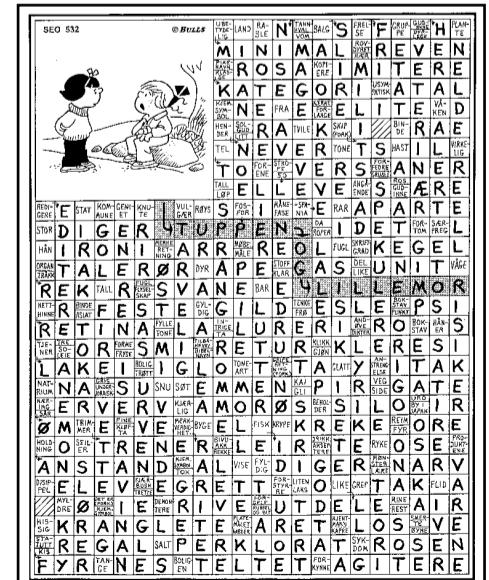
Søndag 21. mai

Kl. 20.00 Sport og musikk v/Bjørn Lunden.

Mandag 22. mai

Kl. 19.30 Bingo v/Ida Skrindsrud.

X-ORD LØSNING nr. 15

Ukas heldige vinnere

Lydia Lineikro fra Holdalsfoss ble ukas vinner.

Hun får tilsendt ti Flax-lodd, mens **Jonas Hovda, Vang**, og **Magna Ranum, Fagernes**, får fem lodd hver. Det kom inn 110 løsninger denne gangen.

SEO 265

© BULLS

		BY I YEMEN	DES- ERT BOK- STAVENE	KI- LER	KLIS- TER	SMEL- TE BORER	EMNE TRINN	LIM BILDE
		UNDER- TRYKKE						
		INTET (LAT.)			LITEN BE- VEGER			
		BYRÅ	FUGL- ENE			STAT I USA	MELKE	ART. KALDE
		LUSKE PRAN- GER				AN- FALL		LEDIG BRETT
				GÅR		LEGE- MIDDEL PYGMÉ		
				BJELKE GATE		TRALLE VÅKEN		SØT
					FRA		PLAS- SERE AVTAR	
RUS	TEGN- ET	DÅR- LIG	DELE SAT- SENE	ERTER	MAS	FRØ	RYDDE	MYK LÆRE
					AN- HOLDE DET ER (FORK.)			KJEM. SYM- BOL
FARGE				SKAKE ØY- BOER			IRRI- TERE =FJERN	KLAR HJEM- ME
RIKE					FOR- STER- KE	STIL- LE		PÅ MOTEN HEST
ULYKKE GJEL- DE				TIL- BER			ROØYK- STUE	
					ENE- ROM	PIKE	SIDE	TELE- GRA- FERE
TIL		LIKE		SOL- DAT	BE- GRAV- ELSE			PAD- LE
				SYNGE KLANG- FULL		FUGL	ASTE- ROIDE	STIG 8264
SÅRE	PUSTE ØRE- FIKER					JENTE		
				SLEKT- NING BY I DANMARK	HYTTE			
HÅN				MO- RENE KVIN- NER		ENG		
INN- SJØ GJØR				TINE 1400	KNUS- TE		AL	HOVED- STAD
					= IS- LAND	KREVE FOT- SÅLE		=IGJEN
VAK- KER			ORKE BLEST	SKIP (FORK.) ANTALL	OVER- DRA FOR- FALL		FUGL	SJAN- SE
HEL- VETE	EGEN NED- KOMME				ELTER PÅ FLY			MENG- DE
REK- KE		FLATE- MÅL	NISSE			PLASS ENDE	SLAG 6878	TRE MINE- RAL
SVER- GING SKA- PER		FOR- NEM					ELV	BAK- DEL
				NEI	REK- KE	ART.	DANS	
					SLITE		?	PRON. TONE
							TVERR- MÅL	SUR- RE

Vil du være med i trekningen med Flax-lodd i premier, kan du sende løsninga til «Valdres», postboks 54, 2901 Fagernes, innen ei uke. Vennligst merk konvolutten «Kryssord nr. 17».

**KRYSS
ORD**

nr. 17

NAVN:

ADRESSE:

POSTNR.:

POSTSTED.:

Send
inn
og vinn
flax-
lodd!

det.skjer@avisa-valdres.no

DET SKJER

KULTUR & underholdning

LØRDAG

Røn bygdekvinnelag har forestillingen «Tante Jutta fra Kalkutta» på Røn samfunnshus 20. og 24. mai.

Musikalen Annie vises av Hedalen ungdomslag og Fossekallen Hed på Nordre Hedalen forsamlingshus 20. og 21. mai.

Valdres gamaldanskubb møtes til sesongens siste fest på Skrautvål grøndehus lørdag kveld. «Frisk skyss» spiller til dans.

SØNDAG

Komedie på Solhaug. Søndag og torsdag viser Melleheim ungdomslags teatergruppe «Familien skrekks».

MANDAG

Hobbykroken på Fagernes arrangerer kurs i scrapbooking mandag 22. mai og tysdag 30. mai.

TIRSDAG

Seniordans Tysdag blir det seniordans på Skogtun, Etnedal. Knut og Magnhild Sveine kjem også denne gongen. Dette blir siste gong før sumaren.

ALLE DAGER

Gategalleriet på Fagernes viser tegninger av Liv Rygh.

nr. 95

TALL- KRYSSORD

Sudoku eller «Su Doku» er en japansk tradisjon. I prinsippet et tallkryssord. Ordet Su betyr tall og Doku kan oversettes med alene eller én. Reglene er enkle: Du skal fylle opp rutene slik at hver rad, hver kolonne og hver «boks» inneholder tallene 1 til 9, uten at du gjentar samme tall to ganger. Lykke til! **Middels vanskelighetsgrad**. Løsningen kommer i neste avis.

	2		9	1	5	3	7
4	5		8		1		6
7							
		1	2		8	7	
	4		5		9		3
							4
3			8	4			
		5	6		8	4	
9		7		2		1	

▼ Løsning på tallkryssord 94

5	8	4	3	1	9	7	6	2
6	1	3	2	7	4	5	9	8
2	9	7	6	5	8	4	1	3
9	6	2	1	4	3	8	7	5
8	7	5	9	6	2	1	3	4
4	3	1	7	8	5	6	2	9
1	2	8	5	9	7	3	4	6
3	4	6	8	2	1	9	5	7
7	5	9	4	3	6	2	8	1

SPORT & friluftsliv

LØRDAG

Dugnad på Valdres crossenter på Magistadåsen hver lørdag framover. Blant annet startgrind og dommertårn.

Friidrettsesongen åpner så smått lørdag med del én i ungdomscupen for Hedmark og Oppland. Dette første stevnet går på Sveum i Brumunddal, og blant de som sesongåpner er Oda Utsi Onstad.

Tveit stadion Lørdag ettermiddag spiller FK Vang mot Sel på Tveit stadion i 4. divisjon.

SAFK Fagernes Lørdag møter SAFK Fagernes et Lom som har slitt i de første kampene. Det er svært overraskende at dette tidligere storlaget ligger på bunnen i 3. divisjon. Her kan det fort bli tre nye poeng til valdrisene.

SØNDAG

Røgne grasbane Søndag spiller Øystre Slidre/Røgne kvinnekamp i 4. divisjon hjemme på Røgne grasbane. Motstander denne gangen er Bøverbru/KFK Vestre

MANDAG

Jentebølgen Mandag ettermiddag er det igjen klart for Jentebølgen, et mosjonsløp som starter fra Valdres Storsenter og går i en femkilometers sløyfe langs Valdresvegen mot Tingnesodden og svinger tilbake langs gangvegen til Leira. I fjor deltok 734 jenter. I år kan tallet bli 1000!

MÅNDAG

Høgmesse ved sokneprest Eli Vatn. Takkoffer til NMS sitt misjonsprosjekt i Etiopia - Aud Karin Hovi. Nattverd.

RØGENE KIRKE

Høgmesse ved sokneprest Eli Vatn. Dåp. Takkoffer til NMS sitt misjonsprosjekt i Etiopia - Aud Karin Hovi. Nattverd.

BAGN KIRKE

Høgmesse med nattverd. Kapellan Eiliv Lønningen.

HEDALEN STAVKIRKE

Kveldsgudsteneste. Kapellan Eiliv Lønningen.

SLIDREDOMEN

Finalegudsteneste ved Anita Dalehavn og konfirmantane.

HEENSÅSEN KIRKE

Samtalegudsteneste med konfirmantane ved sokneprest Weisser. Takkoffer til Menighetsbladet i Vang.

MÅNDAG

Solhaug samfunnshus har årsmøte mandag kveld. **Jakterrenget Hedalen vestside** avholder årsmøte på N. Hedalen forsamlingshus mandag kveld.

TIRSDAG

Leira grendelag har årsmøte på Fagerborg Gjestehus tysdag kveld.

Valdres plantelag har årsmøte på kontoret til Slidre regnskapskontor tirsdag kveld.

Vegen Lakkegata-Gjølmyr har årsmøte på Åbjør bygdehus tirsdag kveld.

Åpent revmatikermøte Vestre Slidre Revmatikerforening har åpent møte på Slidre Kafé tirsdag. Trygdesjef Bjørn Nermoen tar opp temaet trygderettigheter.

TIPS OSS!

det.skjer@
avisa-valdres.no

PÅ KINO

Kvitvella kino

«Da Vinci koden» vises både i kveld og søndag. Mandag vises «Zathura» og «Bandidas».

SLEKT SKAL FØLGE

Even Storhaug
Gratulerer med 11-årsdagen din den 22. mai. Håper dagen blir fin. Klemmer fra beste og bestefar i Slidre.

Simen Aasdokken Grønbekk
Hipp, hurra for gutten vår, nå er du endelig seks år. Gratulerer med dagen og håper du får fin bursdag. Klem fra veslesøster, Siri, mamma, pappa og Chivas.

Melinda Karsrud
Gratulerer så mye med 11-årsdagen din den 21. mai! Gode klemmer fra lilleøster Madelen, mamma og pappa.

Cornelia Margrethe Solberg
Cornelia - gratulerer med niårsdagen. Mange hilser fra pappa, fammo, beste, Mikkel, tante Bente, Nell, Ricco, Buttene, Didel, Sassene, Ria og Torsen.

Henriette Brustad Iversen
Gratulerer så mye med 12-årsdagen i dag. Klemmer fra Christina, mamma, pappa og Simba.

Her formidlar vi gratulasjonsmeldingar til store og små, åremålsmtaler, giftmål og bilete av nyfødde m.m.
Vi må ha fullt navn på innsendar og jubilant. Tenestene er gratis.
Send per post, eller e-post: gratulasjoner@avisa-valdres.no

Geir Kjetil Haugene

Med stor fart og lurt smil, du kjem på traktor eller bil. Ein rampestrek det hender du gjør, men du er likevel oss alle kjær. Gratulerer med treårsdagen 22. mai. Klem fra Eirik, Hildur, mama og papa.

Geir Kjetil Haugene.

Gratulerer med treårsdagen din 22. mai. Håper du får ein fin dag. Helsing Henriette, Hans Erik, Henrik, onkel og tante.

Kristin Alfstad

Den minste jenta på Vøllo blir tre år 21. mai. Du er ei ordentlig solstråle som skapar mykje liv og røre rundt deg. Klem fra Ingrid, Gunhild, mamma og pappa - og Sussi. Vi helsar også til bestemor som har dagen sin i dag.

Anette Bergli

Til go'jenta vår. Gratulerer med fe-mårsdagen den 20. mai. Kos fra Sandra, mamma og pappa.

Sofie Jukam Johnsen

Kjære Sofie, solstrålen vår. 20. mai fyller du tre år. For oss som hilser er du spesiell. Aktiv og livlig fra morgen til kveld. Vi ønsker for deg at dagen vil bli kjempetrivelig. Hilsen mamma, pappa, Sindre, tante Heidi, oldemor, mommo og farmor.

Hei Silje

Du verden som tida går, på fredag så ble du sammen 11 år. Når du ikke på skolen er, så er det fotball og hest som du liker aller best. Gratulerer med dagen. Bursdagskos fra Thea, Nora, Malin, tante og Geir. Bestemor og bestefar.

Kari Mette Rognås

Kjære mamma og venn! Gratulerer så mye med dagen 20. mai! Vi er alle glad i deg, Kari Mette. Du er ei skikkelig stå på-jente. Kjempemblem fra Nikoline, Martine, Ida Oline, Linn, Inger Karin og Aaslaug!

Tore Solsten Før

gratuleres med sjuårsdagen. Du er snill og grei, og vi er glad i deg. Klem fra storebror, far og mor, onkel og bestefar.

Tore Solsten Før

Heia Tore som på skolen går. I morgen blir han sju år. Gratulerer med dagen. Fra tanter og onklar.

Ingrid Sørums-haugen

Hipp, hurra for Ingrid som blir 10 år 21. mai. Gratulerer så mye med dagen. Gode klemmer fra Simen, Sunniva, Emilie, tante og onkel på Fagernes, tante og onkel i Røn, bestemor og bestefar.

Olav Rosenlund

I morgo er Olav fire år og sikkert mange pakker får. Vår lille sjarmør du er så grei, traktor og bil blir du aldri lei. Kaptein Sa-beltann du ligner på, med sverdet i hånda og lua på. Gratulasjonsklem fra bestemor, tante Anita og «onkel» Velbjørn.

Annette Flaten Neshagen

Gratulerer med 18-årsdagen! Ønsker deg en fin bursdag, vi gleder oss til vi treffes i Minneapolis 25. mai. Glad i deg vennen! Klem fra mamma og pappa.

Solveig Bakken

Kjære Solveig. Gratulerer så mye med 17-årsdagen din i dag! Du er ei kjempejente! Bursdagsklem fra gjengen!

Olaf Nils Diserud

Du er alltid hyggelig og grei, med dagen 21. vil vi gratulere deg. Hilsen far - tante Astrid, onkel Harald og Spania-folket.

GRATULERER!

GUDSORDET

Noe av det mest seigivede som finnes, er tanken om at vi må være så og så gode for å komme til Gud. De gamle romerne hadde et slagord for dette: «Do ut des», sa de. «Jeg gjør dette for at gud skal gjøre sitt». Underforstått, når de gjorde sitt skulle det bare mangle at gudene ikke stilte opp. Og den same tanken er ikke langt unna noen hver av oss: Hvis vi skal ha med Gud å gjøre, bør vi ha noe å komme med.

Det er denne forestillingen den gamle sangdikteren Sigvart Engeset snur på hodet. «Slik som eg var, kom eg til Gud og fekk jubla: Min Far». Denne sangen har vært en trøst for mange gjennom tidene. Det er en vekkelsessang som tar tak i noe av det mest seigivede som er i vår tankegang: At vi må fortjene Guds selskap. Men Gud inviterer alle oss som ikke fortjener hans selskap. Akkurat det er kristendom.

KONFIRMANTER

NAMNEDAG

Bjørnar

Nylaga namn samansett av Bjørn-; det brune dyret og -ar. Kjent sidan 1889, med aukande utbreiing i tiåra etter 1900. Vanleg i heile etterkrigstida. Namnet var frå 1930-åra til 1950-åra særleg nytt i Nord-Norge.

Bjørnhild

Nordisk namn samansett av Bjørn-; det brune dyret og -hild; strid, kamp. Kjent sidan 1645. Litt brukt frå circa 1915 til cirka 1960, seinare sjeldan.

JUBILANTER

90 år

23. mai
Gyda Ødegård, Hedalen

80 år

23. mai
Anders Bakken, Fagernes
Oddvar Martinsen, Fagernes
Eva Olsen, Bagn

60 år

23. mai
Jan Tverdal, Vang

MINNEORD

Arne Wilter

Sokneprest i Øystre Slidre, Arne Wilter, døde 19. april 2006, 63 år gammel. Kreftsykdommen tok overtaket.

Arne Wilter tok teologisk embeteksamen og praktisk teologisk eksamen ved Menighetskultetet. Som prest gjorde han først tjeneste i Forsvaret, deretter ble han sokneprest i Sør-Odal og i Biri, så ble han kapellan i Sel, før han overtok som sokneprest i Øystre Slidre. Og her ble han gravlagt ved Rogne kyrkje 26. april.

Arne Wilter var en leken prest. Han trivdes med å fargelegge tjenesten med oppfinnsomme påfunn. Arne delte visjonene unge prester gjikk ut i tjenesten med på begynnelsen av 70-tallet. Tjenest-

ten var preget av hans utpregde ordenssans, og han hadde sans for å holde styr på formalitet. Samtidig tok han vare på gutten i seg. I fristunder satte han pris på å få til ting med hendene, og han gjorde Jotunheimen til sin egen tumleplass, både sommer og vinter.

Men det var prestetjenesten som var det sentrale i Arnes liv. Mennesker skulle få møte Guds kjærlighet og få en ny start. Arne ønsket å vise Guds raushet, og han ville være raus selv. Begge gangene han giftet seg, fikk han en ved sin side som ønsket å bygge et åpent og godt prestehjem sammen med ham, og de tre barna sitter med glade minner fra da de var små.

Arne fikk også erfare at livet ikke alltid er enkelt å takle. Den siste tiden var det kreftsykdommen som utgjorde den største utfordringen. Han kjempet mot

For venner og kolleger:
Helge Hartberg

For føresatte:
Prost Georg E. Johnson
Fungerende biskop
Sevat Lappgard

Mer å lese!

600 SONGARAR TIL BEITOSTØLEN 10. JUNI

ARRANGEMENTSKOMITÉ: Øystre Slidre Sanglag er klare til å ta i mot 600 songarar 10. juni. – Vi ønsker velkommen til songarstemme i vårleg fjellnatur, seier Gunvor Hegge (t.v.), Tron Kittelsen, Anne Strand Moen, Tor Harald Skogheim, Mette Overdevest, Tor Lunnan, Einar Eriksen, Nils Fystro og Kari Viken.

Songarstemne i vårleg fjellnatur

21 kor frå nesten
heile Vest-Oppland
framfører konsertar
i Beitohallen, idretts-
hallen på helseport-
senteret og ute i friluft.

Øystre Slidre Sanglag er vertskap for arrangementet, og Vollenkoret frå Asker er

gjestekor. Seks av kora er frå Valdres.

Opninga vil vera i Beitohallen på formiddagen, og der skal blant andre ordførar Gro Lundby halde velkomsttale. Det vil også bli utdeling av medaljar til enkelte songarar for lang og tru teneste. Seinare blir det parallelle konsertar i Beitohallen og idrettshallen på BHSS.

– Vi har delt inn kora etter kva slags songar dei skal framføre. Konsertane i idrettshallen får ei kyrkjelag ramme rundt seg, mens konsertane i Beitohallen blir av meir verdsleg karakter, seier leiar i arrangementskomiteen, Tor Harald Skogheim.

I tillegg kjem 15 av kora til å ha gratiskonsertar ute på Beitostølen.

Om kvelden blir det middag og fest på SAS-hotellet for deltakarane. Det er påmeldt 570 personar.

– Det er ei utfordring for oss å arrangere eit så stort stemne, fordi vi manglar lokale med plass til alle. Til dømes må kyrkjekonserten bli avvikla i ein idrettshall fordi vi ikkje har stor nok kyrkje. Det er beklageleg, men vi må derfor ta i bruk det vi har tilgang på, seier Skogheim, og er optimistisk likevel.

Aina Merete Karijord

redaksjonen@avisa-valdres.no

Gild gavé til MS-foreininga

– Det var triveleg å arrangere basar for MS-foreininga i Valdres. Mykje folk kom, og mykje pengar vart det, også takka vera alle gevinstane vi fekk, sa Anne Marie Mørstad, då ho sist måndag overrekte resultatet på 15.000 kroner til foreininga.

Ho kom på vegner av sitt eige lag, Midtre Hegge kvinne- og familiel forbund. Basaren hadde ho og dei 11 andre kvinnene i laget halde på Midtre Hegge skule for ein knapp månad sidan.

– Å ta vare på det lokale fellesskapet, er viktig for kvinne- og

familiel forbundet, fortalte ho og bad om at pengegåva blir delt mellom forsking på MS og sosiale samkomrar.

– Vi skal sende dykk varme tankar kvar gong vi hentar ut noko frå potten, sa Kåre Garli, formann i MS-foreininga, og forsikra om at pengane skal brukast slik ynsket var.

Knut Erik Jetlund

redaksjonen@avisa-valdres.no

GLAD: – Det er godt at det framleis finst organisasjonar som arbeider for det lokale fellesskapet, sa Kåre Garli, då han tok imot pengegåva frå formannen i Midtre Hegge kvinne- og familiel forbund, Anne Marie Mørstad.

VÆRET I VALDRES

I kveld:

Valdres: Skyet og regn eller regnbygger.

Jotunheimen: Skyet og perioder med regn.

Søndag +10

Dal: Overskyet og regn.

Fjell: Overskyet og regn.

Mandag +11

Dal: Skyet eller delvis skyet og regn.

Fjell: Skiftende skydekke, mest opphold.

Tirsdag

Dal: Overskyet og regn.

Fjell: Delvis skyet og mest opphold.

Onsdag

Dal: Overskyet og regn.

Fjell: Overskyet og sludd.

Dagen er 12 t. og 17 min.
Langere enn ved vintersolverv.

Opp: Ned:

Sola: kl. 04.00 kl. 22.15

Månen: kl. 03.34 kl. 11.52

Vasstanden (m.o.h. Statens kartverk)

Vangsmjøsa: 464,41 i går mot 464,35 torsdag.

Slidrefjorden: 365,40 i går mot 365,29 torsdag.

Strandefjorden: 354,52 i går mot 354,51 torsdag

INNSAMLING AV LOPPER

Vi holder loppemarked under Valdres-festivalen (ble flyttet fra DnB NOR Cup) og tar fortsatt imot lopper

- **SMÅ LOPPER** kan leveres hos Fargerike Interiørsenteret
- **STORE LOPPER** (møbler, sportsutstyr etc.) kan lev. etter avtale på tlf. 61 36 06 11 eller 482 53 581

